

T. B. M. M. (S. Sayısı : 108)

Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri; Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/436)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn Md. 07/101-2159/02465

28 . 4 . 1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 12.4.1988 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Belçika Krallığı, ekonomik ilişkilerimizin geliştirilmesi arzulan bir Devlettir. Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı arasındaki sermaye, teknoloji ve hizmet hareketleri, her iki devletin de refahına büyük katkıda bulunmaktadır. Bu nedenle, söz konusu faktörlerin daha büyük bir hareketliliğe kavuşturulmasında, Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının önemli bir rolü olacağı şüphesizdir.

Anlaşma hükümlerinin çifte vergilendirmeyi nasıl önlediği, muhtelif gelir unsurlarının hangi devlette ne şekilde vergileneceğine ilişkin nasıl bir düzenleme yapıldığı; ilişkide sunulan madde gerekçelerinde ayrıntıları ile açıklanmıştır. Bununla beraber bu Anlaşmanın ana amaçlarını; gelirin iki devlette çifte vergilendirmesini önlemek; yabancı devlette yatırım yapan, teknoloji ve hizmet sunan kişilerin o devletin mükelleflerine kıyasla daha ağır vergilendirilmesine engel olmak; gelirin ikamet veya kaynak devletten yalnızca birinde vergilendirilmesini sağlamak, eğer bu mümkün olmazsa iki

devlet arasında vergilendirme yetkisini paylaşmak; böylece teşebbüslerin risk almadan önce, ileride karşılına çıkabilecek her türlü vergi ile ilgili mükellefiyeti hesaplayabilmesini sağlamak şeklinde sıralamak mümkündür.

Bu Anlaşmayla teminat altına giren Belçika sermayesinin Türkiye'de daha büyük bir öncelik vereceği dikkate alınır; bir yandan teşebbüslerin ödeyecekleri gelir ve kurumlar vergilerinde doğrudan, diğer yandan çalıştırdıkları işçilerin ve ek kapasite yaratacakları diğer Türk teşebbüslerinin ödeyecekleri vergilerde ise dolaylı yoldan önemli bir artış sağlanabilecektir.

Anlaşmanın doğrudan vergi muafiyeti temin ettiği gelir grupları; Türkiye ile Belçika arasında veya bu devletlerle diğer devletler arasında uluslararası deniz, hava ve kara taşımacılık işlerini yürütenlerdir. Anlaşma hükümlerine göre uluslararası taşımacılık teşebbüsleri diğer devletten elde ettikleri kazançlar dolayısıyla diğer devlette vergilendirilmeyecekler, sadece kendi devletlerinde vergi ödeme mükellefiyeti altında olacaklardır.

Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı arasındaki sermaye, teknoloji ve hizmet hareketlerine hız kazandırmak amacıyla bu Tasarı hazırlanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE BELÇİKA KRALLIĞI ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME ANLAŞMASININ MADDE GEREKÇELERİ

Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması 30 madde ve 9 protokol hükmünden oluşmaktadır.

Madde 1. — Anlaşmanın Kapsamına Giren Kişiler :

1 inci madde hükmü gereğince, bu Anlaşma Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

Diğer bir ifade ile bu Anlaşma, milliyet farkı gözetmeksizin Âkit Devletlerden (Türkiye veya Belçika) birinin veya her ikisinin ülkesinde mukim kişilere uygulanacaktır.

Madde 2. — Kavranan Vergiler :

Bu madde, Anlaşmanın kavradığı vergilerin tespitinde ve tarifinde açıklığı temin etmek amacını gütmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrası, Anlaşmanın, ne şekilde alındığına bakılmaksızın, Âkit Devletlerden herhangi biri, politik alt bölümü veya mahalli idaresi namına gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacağını belirtmektedir.

2 nci fıkra gelirden alınan vergilerin kapsamını çizmektedir.

3 üncü fıkra ise Anlaşmanın Âkit Devletlerdeki halihazır vergilerden hangilerine uygulanacağını belirtmektedir. Anlaşmanın kapsamına giren halihazır vergiler Belçika Krallığı'nda gelir vergisi, kurumlar vergisi, tüzelkişilerden alınan gelir vergisi, dar

mükelleflerden alınan gelir vergisi, gelir vergisi üzerinden alınan özel vergi; Türkiye Cumhuriyeti'nde ise gelir vergisi, kurumlar vergisi, savunma sanayii destekleme fonu, sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı teşvik fonu ile çıraklık, meslekî ve teknik eğitimi geliştirme ve yaygınlaştırma fonudur.

4 üncü fıkra, Anlaşmanın imza tarihinden sonra, vergilere halihazır fiâveten veya onların yerine alınmaya başlayan vergilerin de Anlaşma kapsamına girdiğini hükme bağlamaktadır.

Madde 3. — Genel Tanımlar :

Bu maddede, Anlaşmada kullanılan temel terimlerin ne anlama geldiği hususunda genel tanımlar yer almaktadır.

Bu maddede sırasıyla, «Türkiye», «Belçika», «bir Âkit Devlet», «diğer Âkit Devlet», «vergi», «kişi», «şirket», «vatandaş», «bir Âkit Devletin teşebbüsü», «diğer Âkit Devletin teşebbüsü», «yetkili makam» ve «uluslararası trafik», terimlerinin tanımı yer almaktadır.

«Türkiye» terimi, devletler hukukundaki son gelişmelere uygun olarak kıta sahanlığındaki ekonomik faaliyetlerin vergilendirilmesini kapsayacak şekilde tanımlanmıştır.

Bu maddenin 2 nci fıkrasında, Anlaşmada tanımlanmamış terimlerin, Anlaşma metni aksini öngörmedikçe, Âkit Devletlerden her birinin iç mevzuatındaki anlamları taşıdığı da belirtilmek suretiyle Anlaşmada boşluk kalmaması sağlanmıştır.

Madde 4. — Mukim :

Anlaşmanın pek çok maddesinde Âkit Devletlerin vergileme yetkisi, doğrudan doğruya «mukim» kavramına göre çözümlenmektedir. Bu çerçevede, gerçek ve tüzel kişilerin hangi Devletin mukim addedileceği hususu büyük bir önem arz etmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrasında, gerçek ve tüzel kişiler arasında ayırım yapılmaksızın, bu Anlaşmanın amaçları bakımından, yerleşme, ikametgâh, kanunî merkez, iş merkezi veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefiyeti altına giren kişi, mukim addedilmektedir. Gelir Vergisi Kanunumuz Türkiye'de yerleşmiş gerçek kişileri, Kurumlar Vergisi Kanunumuz ise kanunî veya iş merkezi Türkiye'de bulunan kurumları tam mükellef addettiğinden, 1 inci fıkra hükmüyle vergi hukukumuzda tam bir paralellik sağlanmaktadır.

Maddenin 2 nci fıkrasında, gerçek kişilerin 1 inci fıkrada sayılan kriterler nedeniyle her iki Devletin de mukimi addedilmesi halinde, bu kişilerin hangi kıstaslar kullanılarak, yalnızca bir Devletin mukimi addedileceği hususu çözümlenmektedir.

Maddenin 3 üncü fıkrası, aynı sorunun gerçek kişiler dışında kalan kişilerden çıkması halinde, bu kişilerin fiili iş merkezinin bulunduğu Devletin mukimi kabul edileceğini hükme bağlamakta; bununla beraber, bu kişilerin bir Âkit Devlette fiili iş merkezine, diğer Âkit Devlette kanunî merkeze sahip olmaları durumunda ise çözümü yetkili makamların karşılıklı anlaşmasına bırakılmaktadır.

Madde 5. — İşyeri :

İşyerinin tanımına ilişkin bu madde son derece önemlidir. Bilindiği üzere Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarımız, dar mükellefler açısından ticarî kazancın Türkiye'de elde edilmiş sayılması için kazanç sahiplerinin Türkiye'de işyerinin bulunması veya daimi temsilci bulundurması ve kazancın bu yerlerde veya bu temsilciler vasıtasıyla yapılan işlerden doğmasını şart koşmaktadır. Aynı şekilde, bu Anlaşmanın ticarî kazançla ilişkili olan 7 nci maddesinde de, yalnızca işyerine atfedilebilen ticarî kazancın kaynak Devletle vergilenebileceği prensibi getirilmiştir. Madde, 7 fıkra ile hangi hallerde bir işyerinin kendini göstereceğini veya göstermeyeceğini ayrıntılarıyla açıklamaktadır.

1 inci fıkrada «işyeri» teriminin genel bir tanımı yapılmaktadır.

2 nci fıkrada ise kapsama özellikle giren iş yerlerine örnekler verilmektedir ki bunlar; yönetim yeri, şube, büro, fabrika, atölye, maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer yerlerdir.

3 üncü fıkrada, süresi altı ayı aşan inşaat şantiyesi ile yapım, montaj veya kurma projesinin ve bunlarla ilgili gözetim faaliyetlerinin de bir işyeri oluşturacağı belirtilmektedir.

4 üncü fıkrada işyeri sayılmayan haller belirtilmiştir.

5 inci fıkrada daimi temsilcilik düzenlenmiştir. Bu fıkraya göre, bir kişi teşebbüs namına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini düzenli olarak kullanırsa, temsil ettiği teşebbüs, bu Devletle bir işyerine sahip kabul edilecektir. Bunun yanı sıra, temsilcinin böyle bir yetkisi olmasa dahi, adına düzenli olarak mal veya ticarî eşya sevkettiği teşebbüsün mal ve ticarî eşyasını mutaden stoklaması halinde de, bu teşebbüs bu Devletle bir işyerine sahip kabul edilecektir.

Anlaşmada işyeri ve daimi temsilci ayrı ayrı maddelerde gösterilmeyip, her ikisi de «işyeri» maddesinde kavrandığından, bu fıkra hükmüyle Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarının, dar mükelleflerin ticarî kazançlarının Türkiye'de vergilendirilmesine imkân tanıyan daimi temsilcilğe ilişkin hükümleri Anlaşmaya yansıtılmış olmaktadır.

6 ncı fıkra, belli şartlar altında, simsar, genel komisyoncu veya bağımsız statüye sahip bir başka aracı vasıtasıyla faaliyette bulunma halinde işyerinin var sayılmayacağı ile ilgilidir.

7 nci fıkrada ise, iki ayrı Âkit Devletle mukim kurumların birbirlerini kontrol etmesinin, bu kurumlardan birinin diğeri için bir işyeri oluşturmasına yeterli olmadığı belirtilmektedir.

Madde 6. — Gayrimenkul Varlıklardan Elde Edilen Gelir :

Burada önemli olan husus, Gelir Vergisi Kanunumuzun 70 inci maddesine sayılan gayrimenkul sermaye iratlarının münhasıran bu maddede düzenlenmediği, Anlaşmanın 12 nci maddesinde kayıtlı bulunan gayrimaddî hak bedellerine de taşındığıdır. Bunun yanı sıra bu madde, yalnızca gayrimenkul sermaye iratlarını değil, aynı zamanda gayrimenkullerin yaratabileceği her türlü gelir unsurunu (ticarî kazanç, zirai kazanç) da kapsamına almaktadır.

Bu çerçeve altında madde, 1 inci fıkrada, gayrimenkul gelirlerinin vergileme hakkını gayrimenkulün bulunduğu Âkit Devlete bırakmaktadır.

2 nci fıkra gayrimenkul varlık terimini tanımlamaktadır.

3 üncü fıkra gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelirin, bu gayrimenkulün bulunduğu Devlette vergilendirileceğini hükme bağlamaktadır.

4 üncü fıkra, 1 inci ve 3 üncü fıkra hükümlerinin serbest meslek kazancı erbabına da uygulanacağını belirtmektedir.

Madde 7. — Ticarî Kazançlar :

Bu maddenin 1 inci fıkrası, ticarî kazancın vergilendirilmesinde esas ilkeyi getirmektedir. Buna göre ticarî kazanç, teşebbüsün mukim olduğu Devlette vergilendirilecektir. Ancak faaliyet, diğer Âkit Devlette bir işyeri vasıtasıyla yürütülüyorsa kazanç bu diğer Devlette, yalnızca bu işyerine atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere vergilendirilebilecektir.

2 nci fıkra, işyeri kazançlarının hesaplanmasındaki esaslarla ilgilidir. Buna göre işyeri, bağımsız bir teşebbüs gibi ele alınacak ve benzeri teşebbüslerin benzeri koşullar altında elde etmesi gereken kazanç, sözkonusu işyerine atfedilecektir. Böylece işyeri -merkez ilişkilerinde emsâline göre yüksek veya düşük fiyatlandırmaya gidilirse, olaya müdahale edilip, gerçekçi fiyatların fatuna edilmesine göre yeni bir vergi matrahı hesaplanacak ve vergileme bu matrah üzerinden yapılacaktır.

3 üncü fıkra, işyeri kazancından indirilecek gider unsurları ile ilgilidir. İşyerinin kazancı belirlenirken, işyerinin bulunduğu Devlette veya başka herhangi bir yerde yapılan yönetim ve genel idare giderlerinden verilen bir payı da kapsamına alan ve işyerinin amaçlarına uygun düşen giderler indirilebilecektir. Bununla beraber, teşebbüsün kendisine veya yurt dışında bulunan diğer işyerlerine patentlerin ve diğer hakların kullanımı karşılığında gayrimaddî hak bedellerinin, ücret ve diğer benzeri ödemelerin yapılması; icra edilen belirli hizmet veya yönetim karşılığında komisyon ödenmesi; bankacılık teşebbüsleri hariç olmak üzere, işyerine ödünç olarak verilen paralar karşılığında faiz ödenmesi halinde, sözkonusu meblağların indirilmesine müsaade edilmeyecektir. Yapılan faiz, gayrimaddî hak bedeli, komisyon ödemelerinin veya benzeri ödemelerin gider olarak indirilmesine müsaade edilmeyecektir. Ancak, gerçekten yapılan giderler geri ödenirse, bu ödemeler indirilebilecektir.

4 üncü fıkra, sadece mal ve ticarî eşya alımında bulunan işyerine kazanç atf olunamayacağı hakkındadır.

5 inci fıkra, işyerine atfedilen kazancın, aksine makul ve geçerli bir neden olmadıkça yıldan yıla aynı yöntemle saptanacağını öngörmektedir.

6 ncı fıkra, Türkiye'de mukim olan bir Şirketin veya Türkiye'de fiili iş merkezine sahip olan bir derneğin Belçika'daki işyerine atfedilebilen kazançlar, Belçika'da mukim olan bir şirketin kazançlarına uygulanabilir maksimum oranı aşmayacak şekilde vergilendirilebileceğini öngörmektedir.

7 nci fıkra, bu madde kapsamına girmeyen gelirler hakkında Anlaşmanın diğer hükümlerini saklı tutmaktadır.

(Madde 8. — Gemicilik, Hava ve Kara Taşımacılığı :

1 inci fıkra, bir Âkit Devlet teşebbüsünün, uluslararası trafikte gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliğinden sağladığı kazançların, yalnızca teşebbüsün mukim olduğu Devlette vergilendirilebileceğini öngörmektedir.

2 nci fıkrada, 1 inci fıkrada değinilen kazançların, gemi, uçak ve kara nakil vasıtalarının personel ve ekipmanı ile birlikte veya sadece taşıt aracı olarak kiralanmasından elde edilen kazançları ve uluslararası trafikte kullanılan konteynerlerin kullanımından, bakımından ve kiralanmasından 1 inci fıkrada bahsedilen kazançların yanısıra arızî olarak elde edilen kazançları da kapsayacağı hükme bağlanmıştır.

3 üncü fıkrada, ilk iki fıkrada benimsenen prensibin, bir ortaklığa, bir bağlı işletmeye veya uluslararası işletilen bir acentaya iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlar için de geçerli olduğu hükme bağlanmaktadır.

Madde 9. — Bağımlı Teşebbüsler :

Kurumlar Vergisi Kanunumuzun 15, 16 ve 17 nci maddelerinde düzenlenen örtülü kazaç ve örtülü sermaye ile ilgili olan bu maddede, birbiriyle bağımlı olan teşebbüslerin, bağımsız teşebbüslere kıyasla farklı ticarî ilişkilere ve farklı fiyatlandırmalara yönetmeleri halinde, Âkit Devletlerin ne tür tedbirler alabileceği hükme bağlanmaktadır.

1 inci fıkra, birbirine bağımlı teşebbüslerin gerekli itinaı göstermeyip, bağımsız teşebbüsler arasında geçerli olacak fiyatlardan sapma göstermeleri halinde vergi ziyana uğrayan Âkit Devlete ek vergi alma hakkını vermektedir. Bu ek vergileme sonunda, diğer Devletin kendi mükellefi bağımlı teşebbüste yapacağı matrah ve vergi indirimleri ise 2 nci fıkrada düzenlenmiştir.

Madde 10. — Temettüler :

1 inci fıkra, temettülerin vergilendirilmesindeki genel ilke ile ilgilidir. Bir Âkit Devlet mukimi olan bir şirket tarafından diğer Âkit Devlet mukimi bir kişiye ödenen temettülerin, temettüyü elde edenin mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilebileceğini öngörmektedir.

2 nci fıkra temettülerin, temettüyü ödeyen şirketin mukimi olduğu, yani temettülerin doğduğu Devlette vergilendirilebileceğini öngörmektedir. Kaynak Devlette, diğer Devlet mukimlerine ödenen temettü üzerinden yapılabilecek vergi tevkifatı, temettü ödeyen şirketin sermayesine en az % 10 oranında iştirak eden şirketler için % 15, diğer bütün durumlarda % 20 olarak tespit edilmiştir.

3 üncü fıkra, temettü teriminin tanımı ile ilgilidir.

4 üncü fıkra, temettü lehdarının temettü dağıtan şirketin mukimi olduğu Âkit Devlette bir işyerine sahip olması ve elde ettiği temettülerle işyeri arasında bir bağlantı olması halinde, bu madde çerçevesinde vergilendirilemeyeceğine ilişkindir. Bunun yanısıra Belçika açısından serbest meslek ifasına ilişkin işyerleri için de aynı kural uygulanacaktır. Bu gibi hallerde, ticarî kazançla ilişkin olan 7 nci madde veya serbest meslek kazancına ilişkin olan 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

5 inci fıkrada, işyeri kazancının 7 nci madde (ticarî kazanç) çerçevesinde vergilendirildikten sonra, kalan kazanç üzerinden bu maddenin 2 nci fıkrasının (a) bendine göre de vergilendirilebileceği öngörülmektedir.

6 cı fıkra, bir Âkit Devletin, kendisinden kazanç elde eden ve diğer Âkit Devletin mukimi olan bir şirketin dağıttığı temettüleri üzerinden veya dağıtmadığı kazançlardan herhangi bir vergi alamayacağını amirdir. Böylece, kaynak Devletin vergileme yetkisi kurum kazancına uygulanmakta; fakat bu kurumdan kâr payı elde eden kişilere doğru bir genişlemeye müsaade edilmemektedir. Fıkroda, temettünün, kazancın elde edildiği Devletin mukimlerine ödenmesi hali ile kazancın elde edildiği Devletteki işyeri ve temettü elde edilmiş tolayı arasında etkin bir bağ bulunması hâlinin, bu yasağa istisna teşkil ettiği belirtilmektedir.

Madde 11. — Faiz :

1 inci fıkra, faizlerin vergilendirilmesinde genel ilkeyi öngörmektedir. Faizi, lehdarın mukim olduğu Âkit Devlet vergilendirme hakkına sahiptir.

Faizin gerçek lehdarının diğer Âkit Devletin bir mukimi olması halinde, faizlerin doğduğu Devlete gayrisafi faiz tutarı üzerinden azami % 15 vergi tevkifatı hakkı tanıyan hüküm, 2 nci fıkrada yer almaktadır.

3 üncü fıkra, bir Âkit Devlette doğan faizin diğer Âkit Devletin Hükümetine veya Merkez Bankasına ödenmesi halinde, bu Devlette vergiden istisna edileceğine ilişkindir.

4 üncü fıkrada faiz teriminin kapsamı belirtilmektedir.

5 inci fıkra, bir işyeri vasıtasıyla elde edilen faizlerin bu maddede yer alan tavizli vergi oranına göre değil, ticarî kazanç hükümlerine göre vergilendirileceği ile ilgilidir. Bunun yanısıra Belçika açısından, serbest mesleğin ifasına mahsus bir işyeri vasıtasıyla elde edilen faizler için de aynı kural uygulanacaktır. Bu gibi hallerde, ticarî kazançla ilişkin olan 7 nci madde veya serbest meslek kazancına ilişkin olan 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

6 ncı fıkra, faiz gelirlerinin hangi hallerde bir Âkit Devlette elde edilmiş sayılacağını hükme bağlamaktadır. Buna göre, ödeyicinin Devlet, politik alt bölüm, Mahallî idare, mukim veya bu Devlette bulunan bir işyeri veya sabit yer olması halinde, sözkonusu faizin bu Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7 nci fıkra, faiz miktarının belirlenmesinde muvazaa durumunu açıklığa kavuşturmuştur. Fıkra hükmüne göre, muvazaa yapabilecek kişiler, aralarında özel ilişki bulunan faiz ödeyicisi ile faiz lehdarı veya her ikisiyle başka bir kişi olarak belirtilmektedir. Muvazaa durumu ise, özel ilişkinin olmadığı hallerde kişiler arasında kararlaştırılan faiz miktarını aşan bir faizin ödenmesi olarak ortaya konmuştur. Bu halde fazla kısım, bu maddede tanımlanan ve indirimli vergiye tabi olan bir faiz sayılmayacak ve Anlaşmanın diğer hükümleri dikkate alınarak Âkit Devletlerin iç mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 12. — Gayrimaddi Hak Bedelleri :

1 inci fıkra, vergilemede genel ilkeyi öngörmektedir; vergileme hakkı, ödeme yapılan kişinin mukimi olduğu Devlete tanınmaktadır.

2 nci fıkra hükmü, bedellerin hâsıl olduğu Âkit Devlete de belli bir oranda vergi tevkifatı hakkı tanınmaktadır. Ülkemizin ihtiyacı olan bilgi ve teknoloji transferi dikkate alınarak, bu oranın üst sınırı Belçika ile yapılan Anlaşmada yüzde 10 olarak tespit edilmiştir.

3 üncü fıkra, gayrimaddi hak bedellerinin tanımı ile ilgilidir. Gayrimaddi hakların kullanılmasının yanı sıra satışından elde edilen hâsılat da bu tanım içine alınmıştır.

4 üncü fıkrada, bir işyeri vasıtasıyla elde edilen gayrimaddi hak bedellerinin tevkif suretiyle değil, ticarî kazanç hükümlerine göre vergilendirileceği öngörülmüştür. Bunun yanısıra Belçika açısından, serbest mesleğin ifasına mahsus bir işyerinden elde edilen gayrimaddi hak bedellerinde de aynı kural uygulanacaktır. Bu gibi hallerde ticarî kazançla ilişkin olan 7 nci madde veya serbest meslek kazancına ilişkin olan 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

5 inci ve 6 ncı fıkralar, faizde olduğu gibi, gayri maddî hak bedellerinin nerede elde edilmiş sayılacağı ve muvazaalı durumlarda nasıl vergilendirileceği ile ilgilidir.

Madde 13. — Sermaye Değer Artış Kazançları :

6 ncı maddede tanımlanan gayrimenkul varlıkların elden çıkartılmasından doğan kazançların vergilendirilme hakkını, bu malların bulunduğu Devlete tanıyan hüküm 1 inci fıkrada öngörülmüştür.

Bir işyerinin aktifine dahil menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançların vergileme hakkının, bu işyerinin bulunduğu Devlete tanıdığı 2 nci fıkrada hükme bağlanmıştır.

3 üncü fıkra, Devletlerden birinin bir teşebbüsü tarafından uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak ve kara nakil vasıtası ile bunların işletilmesine tahsis edilen menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançların, yalnızca bu Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

4 üncü fıkra, 1, 2 ve 3 üncü fıkralarda değinilenlerin dışında kalan varlıkların elden çıkartılmasından doğan kazancın yalnızca, elden çıkarmanın mukim olduğu Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

5 inci fıkrada, menkul kıymetlerin bir yıl içinde elden çıkarılması halinde, kazancın kaynak Devlette de vergilendirilebileceğini öngörmektedir.

Madde 14. — Serbest Meslek Faaliyetleri :

Gelir Vergisi Kanununun yanısıra Kurumlar Vergisi Kanununun da dar mükelleflerin serbest meslek kazançlarını vergi tevkifatına tabi tutması dolayısıyla 14 üncü madde, kurumları kapsam dışı bırakmayan bir yapıda düzenlenmiştir.

Maddenin 1 inci fıkrasında, gerçek kişilerin elde edeceği serbest meslek kazançlarının, kazancı elde edenin mukim olduğu Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır. Bununla beraber, bu kişinin diğer Devlette bulunan sabit bir yerden veya bu diğer Devlette 12 aylık kesintisiz bir dönemde toplam 183 günü aşan faaliyet icrasından elde ettiği kazancın, kaynak Devlette de vergilendirilebileceği hükümüne yer verilmiştir.

2 nci fıkrada, teşebbüslerin elde edecekleri serbest meslek kazançları için düzenleme yapılmış ve bir Âkit Devletin bir teşebbüsü tarafından serbest meslek kazancı elde edilmesi halinde, teşebbüsün yalnızca bu Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır. Bununla beraber, sözkonusu teşebbüslerin, kaynak Devlette bulunan bir işyerinden ve kaynak Devlette 12 aylık kesintisiz bir dönemde toplam 183 günü aşan faaliyet icrasından elde ettikleri kazanç, kaynak Devlette de vergilendirilebilecektir. Her iki durumda da bu teşebbüs, sözkonusu gelir dolayısıyla bu diğer Devlette bu Anlaşmanın 7 nci maddesi hükümlerine göre vergilendirilmeyi, diğer bir ifadeyle, sözkonusu gelir bu diğer Devlette bulunan işyerine atfedilebilir miş gibi vergilendirilmeyi tercih edebilecek, ancak bu tercih, diğer Devletin sözkonusu gelir üzerinden tevkifat suretiyle vergi alma hakkını etkilemeyecektir.

3 üncü fıkrada, serbest meslek faaliyetleri teriminin tanımı yapılmakta ve kapsamı belirlenmektedir.

Madde 15. — Bağımlı Faaliyetler :

1 inci fıkra, ücretlerde vergileme yetkisinin hizmetin ifa edildiği Devlete ait olduğuna ilişkin genel kuralı belirtmektedir. Fıkraya göre, hizmetin diğer Devlette ifa edilmemesi kaydıyla elde edilen ücretler mukim Devlette vergilendirilecektir. Hizmetin diğer Devlette ifa edilmesi halinde, vergileme yetkisi, hizmetin ifa edildiği kaynak Devlete geçecektir. Ancak sözkonusu genel kural, bu Anlaşmanın 16, 18, 19, 20 ve 21 inci maddelerinde öngörülen hükümleri herhangi bir şekilde etkilemeyecektir. Bir başka ifadeyle, şirket yönetim kurulu üyeleri, emekliler, kamu görevlileri, profesör ve öğrenciler 15 inci maddeye göre değil; fakat kendileriyle ilgili maddelere göre vergilendirileceklerdir.

2 nci fıkra, 1 inci fıkrada öngörülen genel kuralın istisnasını oluşturmakta ve hizmet erbabının; diğer Devlette hizmet ifa etmesine rağmen; bu diğer Devlette bir takvim yılı içinde toplam 183 günü aşmamak üzere kalması; ücretinin bu diğer Devletin mukimi olmayan bir işveren tarafından veya onun adına ödenmesi ve sözkonusu ödemenin, işverenin bu diğer Devlette sahip olduğu bir işyerinden veya sabit yerde yapılmaması halinde vergileme hakkının sadece hizmet erbabının mukimi olduğu Devlete ait olacağını belirtmektedir.

3 üncü fıkra, bir Âkit Devletin bir teşebbüsünce uluslararası trafikte işletilen bir gemi, uçak veya kara nakil vasıtasında çalışan personelin bu sıfatları dolayısıyla elde ettikleri gelirlerinin, bu Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

Madde 16. — Müdürlere Yapılan Ödemeler :

1 inci fıkraya göre, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette mukim bir şirketin yönetim kurulunun veya benzeri bir organının üyesi olması sıfatıyla eline geçen ücret ve diğer benzeri ödemeler bu diğer Devlette vergilendirilebilecektir.

2 nci fıkrada, 1 inci fıkranın uygulanacağı kişinin, yukarıda belirtilenler dışında yaptığı yönetime ilişkin veya teknik yapıdaki gündelik görevler dolayısıyla şirketten elde ettiği ücretlerin 15 inci madde hükümleri uyarınca vergilendirilebileceği öngörülmektedir.

Madde 17. — Artist ve Sporcular :

1 inci fıkra, sanatçı ve sporcuların iştigal konularıyla ilgili şahsî faaliyetlerinden dolayı elde ettikleri gelirlerin, bu faaliyetleri icra ettikleri Devlette vergilendirilebileceğini hükme bağlamaktadır. Bu çerçevede, serbest meslek faaliyetlerini ve bağımlı faaliyetleri (ücretler) düzenleyen 14 ve 15 inci maddelerin 1 inci fıkra hükümleri, sanatçı ve sporcular açısından geçerli kabul edilmeyecek, bunlar için vergileme yalnızca 17 nci madde kapsamında yürütülecektir.

2 nci fıkra, sanatçı ve sporcuların iştigal konularıyla ilgili faaliyetlerinden doğan gelirlerin kendilerine değil de 'bir başka gerçek veya tüzelkişiye yönelmesi halinde, vergilemenin faaliyetin icra edildiği Devlette yapılacağını belirlemektedir. Böyle bir durumda, bu Anlaşmanın ticarî kazançları, serbest meslek kazançlarını ve ücretleri düzenleyen 7, 14 ve 15 inci madde hükümleri dikkate alınmayacaktır.

3 üncü fıkra, kültürel münasebetler çerçevesinde Devletlerden birinin malî desteği ile bir diğerinde yürütülen artistik ve sportif faaliyetlerden elde edilen gelirin sadece mukim olan Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

Madde 18. — Emekli Maaşları :

1 inci fıkra, geçmiş çalışmalar karşılığında ödenen emekli maaşları ve benzeri ödemelerin, bunları elde edenin mukim olduğu Devlette vergilendirileceği hükmünü öngörmektedir.

2 nci fıkra, bir Âkit Devletin sosyal güvenlik mevzuatından veya sosyal bir refah düzeyi sağlamaya matuf kamusal fonlardan kaynaklanan emekli maaşları ile sağlanan diğer menfaatlerin, bu Devlette vergilendirilebileceğini hükme bağlamaktadır. Ancak söz konusu emekli maaşlarını veya diğer menfaatleri elde eden gerçek kişinin aynı zamanda, mukim olduğu Devletin vatandaşı olması halinde, sözkonusu emekli maaşlarıyla diğer menfaatler, yalnızca bu kişinin mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilebilecektir.

3 üncü fıkrada, «düzenli ödeme» teriminin tanımı yapılmaktadır.

Madde 19. — Kamu Görevleri :

1 inci fıkra, kamu görevi karşılığı yapılan ödemelerin ve bağlanan emekli maaşlarının, yalnızca ödemeyi yapan Devlette vergilendirilebileceğini öngörmektedir.

2 nci fıkra, kamu iktisadî kuruluşlarında çalışanlar hakkında bu madde hükmünün değil; fakat 15, 16 ve 18 inci madde hükümlerinin uygulanacağını öngörmektedir.

Madde 20. — Profesörler :

Bu maddede, öğretmen ve profesörlerin, iki yılı aşmayan bir süreyle, öğretim ve bilimsel araştırma yapmak amacıyla buldukları Âkit Devlette, bu Âkit Devletin dışındaki kaynaklardan elde ettikleri paraların, sadece öğretmen ve profesörlerin mukimi oldukları Devlette vergilendirilebileceği öngörülmektedir.

Madde 21. — Öğrenciler :

Bu madde, öğrencilerin öğrenim veya meslekî eğitiminde buldukları Devlette yararlanacakları vergi istisnasının sınırlarını hükme bağlamaktadır. Buna göre, öğrenci ve stajyerlere, kendi Devletlerinden yalnızca geçim, öğrenim veya meslekî eğitim masraflarını karşılamak maksadıyla gönderilen paralar, bulunan Devlette vergiye tabi tutulmayacaktır. Ayrıca, madde metninde, öğrenci ve stajyerlerin uygulama alışkanlığı kazanmak üzere, bir takvim yılı içinde toplam 183 gününü geçmeyen bir süreyle ifa ettikleri hizmetler dolayısıyla elde ettikleri ücretlerin de, hizmetin ifa edildiği Devlette vergilendirilmeyeceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 22. — Diğer Gelirler :

1 inci fıkra, bir Âkit Devletin bir mukîminin, bu Anlaşmanın bundan önceki maddelerinde kavranmayan gelir unsurlarının, yalnızca mukim olduğu Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

2 nci fıkrada, 1 inci fıkrada öngörülen mukim Devlet prensibinin istisnası getirilmektedir. Buna göre, 6 ncı maddenin 2 nci fıkrasında tanımlanan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelir hariç olmak üzere, bir Âkit Devlet mukimi diğer Âkit Devlette yer alan bir işyerinde ticarî faaliyetle veya serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve diğer gelirler bu işyeri vasıtasıyla elde edilirse, bu takdirde söz konusu diğer gelirler için mukim Devlet prensibini öngören 1 inci fıkra hükümü uygulanmayacaktır. Böyle bir durumda vergileme, 7 veya 14 üncü maddeler hükümlerine göre yapılacaktır.

Madde 23. — Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi :

Maddenin 1 inci fıkrası, çifte vergilendirmenin Belçika'da nasıl önleneceğine ilişkindir.

1 inci fıkranın (a) bendinde, bir Belçika mukimi tarafından elde edilen ve Türkiye'de vergilendirilebilen bazı gelir unsurlarının Belçika tarafından vergiden istisna edileceği öngörülmektedir. Bu gelir unsurları, birinci fıkranın (b) ve (c) bentlerinde yer almayan ve Anlaşmanın 10 uncu maddesinin 2 nci fıkrasında belirtilen temettüller, 11 inci maddesinin 2 ve 7 nci fıkralarında belirtilen faizler ve 12 nci maddesinin 2 ve 6 ncı fıkralarında belirtilen gayrimaddi hak bedelleri dışında kalan gelir unsurlarıdır. Ancak Belçika, vergiden istisna ettiği bu tür gelirleri, söz konusu mukimin diğer gelirlerine uygulayacağı vergi oranını tespit ederken, hiç vergiden istisna edilmemiş gibi dikkate alabilecektir; yani toplama yapabilecektir.

Fıkranın (b) bendinde ise, bir Belçika mukiminin Belçika vergisi yönünden toplamaya tabi tutulan Türkiye'de elde ettiği bazı gelirleri üzerinden Türkiye'de ödenen vergilerin ne şekilde mahsup edileceği belirtilmektedir. Bent metninde, mahsup kapsamına giren gelir unsurları, Anlaşmanın 10 uncu maddesinin 2 nci fıkrasına göre vergilendirilen fakat 23 üncü maddenin 1 inci fıkrasının (c) bendi kapsamına girmediği için Belçika vergisinden müstesna olmayan temettüller, 11 inci maddesinin 2 nci ve 7 nci fıkralarına göre vergilendirilen faizler ile 12 nci maddesinin 2 nci ve 6 ncı fıkralarına göre vergilendirilen gayrimaddi hak bedelleri olarak belirlenmiştir.

Bent metninde ayrıca, Türkiye'nin uyguladığı teşvik tedbirleri çerçevesinde kaldırdığı veya nispetini düşürdüğü vergiler için de, söz konusu vergilerin teşvik öncesi nispetleri üzerinde Belçika'da mahsuba konu teşkil edeceği hükme bağlanmaktadır.

Fıkranın (c) bendinde ise, Belçika'da mukim bir şirketin, Türkiye'de mukim ve sermayesi hisselerine bölünmüş bir şirketin hisse senetlerine sahip olması durumunda, Türkiye'de mukim şirket tarafından Belçika'da mukim şirkete ödenen ve Anlaşmanın 10 uncu maddesinin 2 nci fıkrasına göre Türkiye'de tevkif suretiyle vergilendirilen temettülerin, Belçika'da kurumlar vergisinden istisna edileceği öngörülmektedir. Ancak, Belçika'da böyle bir istisnanın uygulanabilmesi için, temettü ödeyen ile elde eden iki şirketin de Belçika'da mukim olması halinde, temettü elde eden şirkete böyle bir istisnanın tanınması gerekmektedir.

Fıkranın (d) bendinde de, Belçika mevzuatı uyarınca, Belçika'da mukim bir teşebbüsün Türkiye'de bulunan bir işyerinden kaynaklanan zararının, bu teşebbüsün Belçika'da vergiye tabi kazancından fiilen indirilmesi durumunda, eğer söz konusu zarar aynı zamanda Türkiye'deki işyerinin ileriki dönem kârlarından geçmiş yıl zararı olarak indirilmişse, çifte istisnayı önleme bakımından, Belçika'da, söz konusu işyerine, diğer vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak atfedilebilen kazanç için, bu fıkranın (a) bendindeki istisnanın uygulanmayacağı hükme bağlanmaktadır.

2 nci fıkra, Türkiye mukimi kişilerin çifte vergilendirmeden nasıl kurtulacağını düzenlemektedir.

Fıkranın (a) bendine göre, (b) ve (c) bendinde kavranan gelirler hariç olmak üzere, bir Türkiye mukiminin Belçika'da vergilendirilebilen bir gelir elde etmesi durumunda, Türkiye bu geliri vergiden istisna edecektir. Bununla beraber, Türkiye bu kişinin geriye kalan gelirlerine uygulanacak vergi oranının hesaplanmasında, istisna geliri sanki vergiden istisna edilmemiş gibi dikkate alabilecektir.

Aynı fıkranın (b) bendi, bentte sayılan gelirler dolayısıyla Belçika'da bu Anlaşma uyarınca ödenen verginin, sözkonusu gelirler üzerinden Türkiye'de alınacak vergiden mahsup edileceğini (bununla beraber mahsup edilen bu verginin, Türkiye'de vergiye tabi toplam gelir üzerinden hesaplanan vergi miktarını aşmayacağını) öngörmektedir.

Fıkranın (c) bendinde ise, Türkiye'de mukim bir şirketin, Belçika'da mukim ve sermayesi hisselerine bölünmüş bir şirketin hisse senetlerine sahip olması durumunda, Belçika'da mukim şirket tarafından Türkiye'de mukim şirkete ödenen ve Anlaşmanın 10 uncu maddesinin 2 nci fıkrasına göre Belçika'da tevkif suretiyle vergilendirilen temettülerin, Türkiye'de kurumlar vergisinden istisna edileceği öngörülmektedir. Ancak, Türkiye'de böyle bir istisnanın uygulanabilmesi için, temettü ödeyen ile elde eden iki şirketin de Türkiye'de mukim olması halinde, temettü elde eden şirketin kazancı vergilendirilirken, söz konusu iştirak kazançlarının Türkiye'de vergi dışı tutuluyor olması gerekmektedir.

Madde 24. — Ayırım Yapılmaması :

Maddenin 1 inci fıkrasında vatandaşların; 2 nci fıkrasında, Anlaşmanın 10 uncu maddesinin 5 inci fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, teşebbüslerin sahip olduğu işyerlerinin, faaliyette buldukları Âkit Devlette bu Devletin vatandaşlarına ve teşebbüslere kıyasla aynı koşullarda karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden daha değişik veya daha ağır ya da daha az lehe bir vergilemeye veya buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacakları hükme bağlanmaktadır.

3 üncü fıkrada, bir Âkit Devlet teşebbüsünün vergi matrahı belirlenirken, bu teşebbüsün diğer Âkit Devlet mukimine yaptığı faiz, gayrimaddi hak bedeli veya diğer ödemelerin, sanki teşebbüsün bulunduğu Âkit Devletin bir mukimine ödemiş gibi gider kaydedilebileceği belirtilmektedir. Ancak bunun için, Anlaşmanın 9 uncu maddesinin 1 inci fıkrası, 11 inci maddesinin 7 nci fıkrası, 12 nci maddesinin 6 ncı fıkrası hükümlerinin uygulanacağı haller hariç tutulacaktır.

4 üncü fıkrada ise, 2 nci fıkrada öngörülen prensibin, Âkit Devletlerden birinin mukimleri tarafından sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen diğer Âkit Devletin teşebbüsleri için de geçerli olduğu ifade edilmektedir.

Maddenin 5 inci fıkrası, Devletlerin kendi mukimlerine şahsî ve ailevî durumları dolayısıyla uyguladıkları şahsî indirimleri, muafiyet ve matrah indirimlerini diğer Devletin mukimlerine uygulama mecburiyeti altında olmadıkları hükme bağlanmaktadır.

Madde 25. — Karşılıklı Anlaşma Usulü :

Maddenin ilk iki fıkrasında, Âkit Devletlerden birinin bir mukimi, Âkit Devletlerden herhangi birinin veya her ikisinin işlemlerinin kendisi için bu Anlaşma hükümlerine uygun düşmeyen sonuçlar yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, sorunun nasıl çözümleneceği hükme bağlanmaktadır.

1 inci fıkraya göre, bu kişi durumunu, Âkit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, mukimi olduğu Devletin yetkili makamına arzedebilecektir. Ancak bu kişi, durumunun 24 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşmesi halinde vatandaşı olduğu Devletin yetkili makamına başvurabilecektir. Fakat, bu başvurunun, Anlaşma hükümlerine aykırı düşen vergilemenin mükellefe tebliği tarihinden itibaren üç yıllık süre içinde yapılması öngörülmüştür.

2 nci fıkraya göre, bu makam sorunu kendi çözemese, bu Anlaşmaya ters düşen bir vergilemeyi önlemek amacıyla diğer Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya varmak için gayret sarfedecektir.

Maddenin 3 üncü fıkrasında, yetkili makamların, bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından doğan sorunları, mümkün olduğu ölçüde karşılıklı anlaşma usulü ile çözümleneceği hükme bağlanmıştır.

4 üncü fıkrada, Âkit Devletlerin yetkili makamlarının, Anlaşma hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili gerekli idarî tedbirler üzerinde ve özellikle de, Anlaşmada sağladığı istisna ve indirimlerle ilgili olarak diğer Devlette menfaat temin etmek isteyen Âkit Devletlerin mukimlerine ibrazı gereken ispat edici belgeler üzerinde mutabakata varacakları belirtilmiştir.

5 inci fıkra, karşılıklı Anlaşmaya varabilmek için Âkit Devletlerin yetkili makamlarının doğrudan haberleşebileceklerini öngörmektedir.

Madde 26. — Bilgi Değişimi :

Bu Anlaşmanın tam manasıyla uygulanabilmesi ve vergi kaçacağına engel olunabilmesi için iki Âkit Devletin vergi idareleri arasında gerekli hallerde yakın işbirliğine ihtiyaç vardır. Maddede, Âkit Devletlerin hangi hallerde bilgi değişiminde bulunacakları, elde edilen bilgilerin kimlere verilebileceği, bilgi değişiminin sınırları ele alınmıştır.

Madde 27. — Tahsilatta Yardımlaşma :

Maddenin 1 inci fıkrasında, Âkit Devletlerin bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde bahsedilen vergilerin aslı, cezası, faizi ve benzeri konularda birbirlerine yardım edecekleri hükme bağlanmaktadır.

2 nci fıkrada, Âkit Devletlerin 1 inci fıkrada belirtilen vergi alacağına ilişkin belgeleri, mahkeme kararlarına ilişkin belgeler dahil, birbirlerine temin edecekleri öngörülmüştür.

3 üncü fıkrada, Âkit Devletlerden herbirinin, maddenin 1 inci fıkrasına giren vergi alacaklarının tahsili konusunda diğer Âkit Devletin müracaatı halinde, söz konusu vergi alacaklarını, hiçbir öncelik hakkı tanmaksızın süresi içinde tahsil edeceği hükme bağlanmıştır.

4 üncü fıkrada, vergi alacağının tahsiline ilişkin talepte bulunacak Âkit Devletin, talep yazısına hangi belgeleri ekleyeceği belirtilmiştir.

5 inci fıkrada, bir Âkit Devletin yetkili makamının talebi üzerine diğer Âkit Devletin yetkili makamının, vergi alacağının tahsilini güvence altına almak üzere, bu vergi alacağı hangi safhada olursa olsun gerekli tedbirleri alacağı hükme bağlanmaktadır.

6 ncı fıkrada, bir Âkit Devletin yetkili makamına bu maddeye istinaden sunulan bütün bilgilere 26 ncı maddenin 1 inci fıkrasının uygulanacağı belirtilmektedir.

Madde 28. — Anlaşma Etkinliğinin Sınırları :

Maddenin 1 inci fıkrası, bu Anlaşma hükümlerinin, Belçika'da mukim olan bir şirketin, kendi hisse senedlerini satın alması veya aktiflerini dağıtması durumunda, Belçika mevzuatına göre vergilendirilmesini etkilemeyeceğini öngörmektedir.

2 nci fıkra, diplomasi ve konsolosluk memurlarının devletler hukukunun genel kurallarına ve özel anlaşma hükümlerine göre yararlandıkları vergi ayrıcalıklarının bu Anlaşma hükümlerinden etkilenmeyeceğini belirtmektedir.

3 üncü fıkra, diplomasi ve konsolosluk memurlarının, gönderen devletin mukimlerinin tabi oldukları gelir üzerinden ödenecek vergilerin aynısına gittikleri Devlette de tabi olmaları halinde, gönderen Devletin mukimi olarak kabul edileceğini hükme bağlamaktadır.

4 üncü fıkra, bu Anlaşmanın, bir Âkit Devlette bulunan ve her iki Devlette de gelir üzerinden alınan vergiler yönünden mukim muamelesi görmeyen uluslararası kuruluşlara, bunların organ ve memurları ile üçüncü Devletlerin diplomatları ve konsolosluk memurlarına uygulanmayacağını öngörmektedir.

Madde 29. — Yürürlüğe Girme :

1 inci fıkrada, Anlaşmanın ne zaman yürürlüğe gireceği ve vergiler açısından ne zaman hüküm ifade edeceği belirtilmiştir. Fıkra metnine göre Anlaşma, Âkit Devletlerin herbirinde Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli işlemlerin tamamlandığına dair bildirimlerden sonuncusunun yapıldığı tarihten sonraki 15 inci gün yürürlüğe girecektir.

2 nci fıkrada, bu Anlaşmanın Türkiye'de, yürürlüğe girdiği tarihi izleyen takvim yılının 1 Ocak günü veya daha sonra başlayan her vergilendirme yılına ilişkin vergilere uygulanacağı belirtilmiştir. Belçika'da ise uygulama, vergiler itibarıyla farklı zamanlarda başlayacaktır.

3 üncü fıkrada, uçakların uluslararası trafikte işletilmesinden sağlanan kazançlar yönünden, 8 inci madde hükümlerinin 29 uncu maddenin 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, 1987 yılının Ocak ayının birinci gününden itibaren elde edilen gelirler üzerinden alınacak vergilere uygulanacağı belirtilmiştir.

Madde 30. — Yürürlükten Kalkma :

Madde, Anlaşmanın feshedilinceye kadar yürürlükte kalacağını öngörmekte, fesih usulünü açıklamakta ve fesih halinin her iki Âkit Devlette hangi vergilendirme veya tahakkuk dönemleri için hüküm ifade edeceğini belirlemektedir.

PROTOKOL HÜKÜMLERİNİN GEREKÇELERİ

Anlaşmanın bir bölümünü oluşturan ve Anlaşma maddelerinden sonra yer alan Protokol 9 fıkradan ibarettir.

Fıkra 1. — Anlaşmanın 5 inci maddesinin 5 inci ve 6 ncı fıkralarıyla ilgilidir.

Diğer Devlette bulunan bağımsız bir teşebbüs namına mal veya ticarî eşya tesliminde bulunmakta olan bir bağımsız acentanın, söz konusu mal ve ticarî eşyaları sadece stokta bulundurmasının, acentanın bağımsızlık niteliğini kaybetmesine neden olmayacağı fıkra metninde açıklanmaktadır. Dolayısıyla bu gibi durumlarda söz konusu bağımsız acenta, diğer Devletteki bağımsız bir teşebbüsün işyeri sıfatını kazanmayacaktır.

Fıkra 2. — Anlaşmanın 7 nci maddesinin 1 inci fıkrası ile ilgilidir.

Söz konusu Protokol hükmünde, işyerinin bulunduğu Âkit Devlette, vergiden kaçınmak için, bu işyerinden yapılan mal veya ticarî eşya satışının aynısının veya benzerinin işyeri dışında yapılmış gibi gösterilmesi veya işyerinde yapılan diğer ticarî faaliyetlerin aynısının veya benzerinin işyeri dışında yürütülmesi halinde, bu tür faaliyetlerden doğan kazancın da söz konusu işyerine atfedileceği öngörülmektedir.

Fıkra 3. — Anlaşmanın 7 nci maddesinin 5 inci fıkrasıyla ilgilidir.

Bu Protokol hükmü de, Âkit Devletlerden birinin, diğer Âkit Devlet teşebbüsüne ait kendisinde bulunan bir işyerine atfedilebilecek kazancı belirlerken, aynı faaliyetleri sürdüren mukim teşebbüslere kıyasla, ayırım yapmamak kaydıyla, iç mevzuat hükümlerini uygulayabileceğini öngörmektedir.

Fıkra 4. — Anlaşmanın 10 uncu maddesinin 2 nci fıkrasıyla ilgilidir.

Bu Protokol fıkrasında Anlaşma hükmüne iki yönlü sınırlama getirilmektedir. Bunlardan birincisi, Belçika'da mukim bir şirketin Türkiye'de mukim bir şirketten elde ettiği temettü Belçika tarafından gelir üzerinden alınan herhangi bir vergiye tabi tutulmadığı sürece, Türkiye'nin de, Türkiye'de mukim bir teşebbüsün Belçika'da mukim bir şirketten elde ettiği temettülere uygulanacak olan ve Anlaşmanın 10 uncu maddesinin 2 nci fıkrasının a) ve b) bentlerinde belirtilen vergi tevkifat oranlarının yüzde 5'e indireceğine ilişkindir. İkinci sınırlama ise, Belçika'da mukim bir şirketin Türkiye'de mukim bir şirketten elde ettiği temettüler dolayısıyla Belçika'da kurumlar vergisine tabi tutulmadığı sürece, Anlaşmanın 10 uncu maddesinin 2 nci fıkrasının a) ve b) bentlerinde belirtilen vergi tevkifat oranlarının :

a) Türkiye'de mukim bir şirketin, Belçika'da mukim bir şirkete ödediği temettüler yönünden yüzde 10'a;

b) Belçika'da mukim bir Şirketin Türkiye'de mukim bir şirkete ödediği temettüler yönünden ise yüzde 5'e, indirileceğine ilişkindir.

Fıkra 5. — Bu fıkra, Anlaşmanın 10, 11 ve 12 nci maddeleri ile ilgili olup, temettü, faiz ve gayrimaddi hak bedeli elde eden üçüncü ülke mükimlerinin «gerçek lehdar» kapsamına girmeyeceğini ve dolayısıyla bu Anlaşmadan yararlanamayacağını belirtmektedir.

Fıkra 6. — Anlaşmanın 11 inci maddesinin 4 üncü fıkrasıyla ilgilidir.

Bu fıkra hükmü de, vade farklarının faiz olarak telakkî edilmeyeceğini, ticarî kazanç hükümlerine göre vergilendirileceğini öngörmektedir.

Fıkra 7. — Anlaşmanın 12 nci maddesinin 3 üncü fıkrasıyla ilgilidir.

Bu fıkrada, bazı hizmetler karşılığı yapılan ödemelerin, sınaî, ticarî, bilimsel tecrübeye dayalı bilgi birikimi için yapılan ödemeler olarak, başka bir ifade ile gayrimaddi hak bedeli olarak kabul edilmeyeceği belirtilmektedir.

Fıkra 8. — Anlaşmanın 12 ve 13 üncü maddelerine ilişkindir.

Bununla, Anlaşmanın 12 nci maddesinin 3 üncü fıkrasında belirtilen gayrimaddi hakların gerçekten devredilmesi halinde, vergilemenin Anlaşmanın 13 üncü maddesine göre yapılacağını, yani bu devirden doğan kazancın sermaye değer artış kazancı olarak vergilendirileceği; aksi takdirde vergilemenin, 12 nci maddeye göre «gayrimaddi hak bedeli» olarak yapılacağı öngörülmektedir.

Fıkra 9. — Anlaşmanın 25 inci maddesinin 1 inci fıkrasıyla ilgilidir.

Protokolün bu fıkrasında, Anlaşmanın hükümlerine aykırı düşen işlemin düzeltilmesi amacıyla mükelleflerce yetkili makama başvurma için öngörülen zaman aşım süreleri belirtilmektedir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No. : 1/436

Karar No. : (I-2) 30

6.10.1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

«Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı» Komisyonumuzun 5.10.1988 tarihli Birleşiminde Dışışleri Bakanlığı ve Maliye ve Gümrük Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla teftik ve müzakere edildi.

Tasarının gerekçesinde de belirtildiği gibi Anlaşmanın amacı; gelirin iki devlette çifte vergilendirilmesini önlemek, yabancı devlette yatırım yapan kişilerin, o devlet mükelleflerine kıyasla daha ağır vergilendirilmesine engel olmak, gelirin ikâmet veya kaynak devletten yalnızca birinde vergilendirilmesini sağlamaktır.

Tasarı Komisyonumuzca usulüne uygun şekilde görüşülmüş ve aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Plan ve Bütçe Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
M. Vehbi Dinçerler
Hatay

Kâtip
H. Adnan Tutkun
Amasya

Üye
Aycan Çakiroğulları
Denizli

Üye
Fethi Çelikbaş
Burdur

Üye
H. Cahit Aral
Elazığ

Sözcü
M. Cavit Kavak
İstanbul

Üye
Tevfik Koçak
Ankara

Üye
T. Yaşar Gülez
Bolu

Üye
Abdolvahap Dizdaroğlu
Mardin

Üye
H. Cavit Erdemir
Kütahya

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/436

Karar No. : 34

19.10.1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 28.4.1988 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça ön havalesi gereğince Dışişleri Komisyonunda görüşüldükten sonra Komisyonumuza havale edilen «Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı» Komisyonumuzun 19.10.1988 tarihinde yaptığı 42 nci birleşiminde Dışişleri Bakanlığı, Maliye ve Gümrük Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı yetkililerinin de katılmasıyla incelenip görüşülmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde; gelirin iki Devlette çifte vergilendirilmesini önlemek; yabancı devlette yatırım yapan, teknoloji ve hizmet sunan kişilerin o devletin mükelleflerine kıyasla daha ağır vergilendirilmelerine engel olmak; gelirin ikamet veya kaynak devletten yalnızca birinde vergilendirilmesini sağlamak, eğer bu mümkün olmazsa iki devlet arasında vergilendirme yetkisini paylaştırarak teşebbüslerin risk almamadan önce, ileride karşılına çıkabilecek her türlü vergi ile ilgili mükellefiyeti hesaplayabilmesini sağlamak; böylece iki ülkenin de yararına olan ilişkilerin daha da geliştirilmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Yukarıdaki gerekçe doğrultusunda hazırlanan tasarının tümü Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiş ve Dışişleri Komisyonunca aynen kabul edilen tasarının 1 inci maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeler Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Kemal Akkaya
Samsun

Sözcü
İsmail Şengün
Denizli

Nihat Türker
Afyon

Hazım Kutay
Ankara

Ünal Akkaya
Çorum

Başkanvekili
İlhan Aşkın
Bursa

Kâtip Üye
Kadir Demir
Konya

Onural Şeref Bozkurt
Ankara

Fenni İslimyeli
Balıkesir

Muzaffer Arıcı
Denizli

Mehmet Kahraman
Erzurum

Abdullah Aykon Doğan
Isparta

N. Kemal Zeybek
İstanbul

Şevki Göğüsger
Kırşehir

Cemal Seymen
Nevşehir

Şakir Şeker
Sivas

Erol Zeytinoğlu
Eskişehir

H. Orhan Ergüder
İstanbul

S. Halil Özsoy
Kayseri

Sümer Oral
Manisa

Mahmut Öztürk
Niğde

Enis Tütüncü
Tekirdağ

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 2 Haziran 1987 tarihinde Ankara'da imzalanan «Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması»nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
T. Özal

12 . 4 . 1988

Devlet Bakanı ve Başbakan Yar. V.
K. Oksay

Devlet Bakanı
K. Oksay

Devlet Bakanı
A. Tenekeci

Devlet Bakanı
V. Atasoy

Devlet Bakanı V.
M. Yazar

Devlet Bakanı V.
A. Kahveci

Devlet Bakanı
A. Kahveci

Devlet Bakanı
M. Yazar

Devlet Bakanı V.
N. Kitapçı

Devlet Bakanı
N. Kitapçı

Adalet Bakanı V.
M. Kalemlî

Millî Savunma Bakanı
E. Vuralhan

İçişleri Bakanı
M. Kalemlî

Dışişleri Bakanı
A. M. Yılmaz

Maliye ve Gümrük Bakanı
A. K. Alptemoçin

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı
H. C. Güzel

Bayındırlık ve İskân Bakanı V.
M. T. Titiz

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı
B. Akarcalı

Ulaştırma Bakanı
E. Pakdemirli

Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı
H. H. Doğan

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
İ. Aykut

Sanayi ve Ticaret Bakanı
Ş. Yürür

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
F. Kurt

Kültür ve Turizm Bakanı
M. T. Titiz

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 108)

**DIŞIŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

**Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı
Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergi-
lerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme An-
laşmasının Onaylanmasının Uygun Bu-
lunduğuna Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci mad-
desi Komisyonumuzca aynen kabul edil-
miştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci mad-
desi Komisyonumuzca aynen kabul edil-
miştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü mad-
desi Komisyonumuzca aynen kabul edil-
miştir.

**PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

**Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı
Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergi-
lerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme An-
laşmasının Onaylanmasının Uygun Bu-
lunduğuna Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Dışışleri Komisyonu
metninin 1 inci maddesi aynen kabul
edilmiştir.

MADDE 2. — Dışışleri Komisyonu
metninin 2 nci maddesi aynen kabul
edilmiştir.

MADDE 3. — Dışışleri Komisyonu
metninin 3 üncü maddesi aynen kabul
edilmiştir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE BELÇİKA KRALLIĞI
ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE
ÇİFTE VERGİLENDİRMİYİ ÖNLEME ANLAŞMASI**

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
VE
BELÇİKA KRALLIĞI**

Gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleyen bir Anlaşma yapmak isteğiyle,

Aşağıdaki Anlaşmaya varmışlardır :

BÖLÜM I - ANLAŞMANIN KAPSAMI

MADDE 1

Kişilere İlişkin Kapsam

Bu Anlaşma Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

MADDE 2

Kavranan Vergiler

1. Bu Anlaşma, hangisinde, ne şekilde alındığına bakılmaksızın, her biri Akit Devlette veya politik alt bölümde, ya da mahallî idarelerde gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacaktır.

2. Menkul veya gayrimenkul varlıkların devrinden doğan kazançlara uygulanan vergiler ile ücretin veya maaşın toplam tutarı üzerinden müteşebbisçe ödenen vergiler ve bunun yanı sıra sermaye değer artışlarına uygulanan vergiler dahil olmak üzere, toplam gelir veya gelirin unsurları üzerinden alınan tüm vergiler, gelirden alınan vergiler olarak kabul edilecektir.

3. Anlaşmanın uygulanacağı şu anda geçerli olan vergiler özellikle :

a) Türkiye'de :

i) Gelir vergisi;

ii) Kurumlar vergisi;

iii) Savunma Sanayii Destekleme Fonu;

iv) Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu;

v) Çıracılık, Meslekî ve Teknik Eğitim Geliştirme ve Yaygınlaştırma Fonu;

(Bundan böyle «Türk Vergisi» olarak bahsedilecektir);

b) Belçika'da :

i) Gerçek kişilerin gelir vergisi;

ii) Kurumlar vergisi;

iii) Tüzelkişilerden alınan gelir vergisi;

iv) Dar mükelleflerden alınan gelir vergisi;

v) Gerçek kişilerin gelir vergisi bünyesinde yer alan özel vergi;

Peşin ödemeler, bu peşin ödeme ve vergiler üzerinden alınan ilave vergiler ile gerçek kişilerden alınan gelir vergisine ilaveler dahildir.

(Bundan böyle «Belçika Vergisi» olarak bahsedilecektir.)

4. Anlaşma aynı zamanda, Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine alınan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilere de uygulanacaktır. Âkit Devletlerin yetkili makamları, önemli vergi mevzuatı değişikliklerini birbirlerine bildireceklerdir.

BÖLÜM II - TANIMLAR

MADDE 3

Genel Tanımlar

1. Bu Anlaşmanın amaçları yönünden, metin aksini öngörmedikçe :

a) i) «Türkiye» terimi, Türkiye Cumhuriyeti'ni ifade eder; bu terim coğrafi anlamda kullanıldığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin egemenlik alanını ve aynı zamanda Türkiye'nin üzerinde uluslararası hukuk uyarınca doğal kaynaklarını arama ve işletme yönünden egemenlik hakkına sahip olduğu kıta sahanlığını ifade eder;

ii) «Belçika» terimi, Belçika Krallığını ifade eder; bu terim coğrafi anlamda kullanıldığında, millî egemenlik alanını, karasularını ve Belçika'nın uluslararası hukuk uyarınca egemenlik haklarını veya yargı yetkisini icra edebileceği denizde yer alan diğer herhangi bir alanı ifade eder;

b) «Bir Âkit Devlet» ve «diğer Âkit Devlet» terimleri metnin gereğine göre, Türkiye veya Belçika anlamına gelir;

c) «Vergi» terimi, bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde kavranan vergi anlamına gelir;

d) «Kişi» terimi gerçek kişileri, şirketleri ve kişilerin oluşturduğu diğer kuruluşları kapsamına alır;

e) «Şirket» terimi, herhangi bir kurum veya vergileme yönünden kurum olarak muamele gören herhangi bir kuruluş anlamına gelir;

f) «Vatandaş» terimi,

i) Türkiye yönünden, Türk vatandaşlığını «Türk Vatandaşlık Kanunu» gereğince elde eden herhangi bir gerçek kişi ve Belçika yönünden, Belçika vatandaşlığını elde eden herhangi bir gerçek kişiyi;

ii) Bir Âkit Devlette yürürlükte olan mevzuat gereğince böyle bir statü kazanan herhangi bir hükmî şahsı, ortaklığı veya derneği, ifade eder.

g) «Bir Âkit Devletin teşebbüsü» ve «diğer Âkit Devletin teşebbüsü» terimleri sırasıyla, bir Âkit Devletin mukimi tarafından işletilen teşebbüs ve diğer Âkit Devlet mukimi tarafından işletilen teşebbüs anlamına gelir;

h) «Yetkili makam» terimi,

i) Türkiye yönünden, Maliye ve Gümrük Bakanını veya onun yetkili temsilcilerini,

ii) Belçika yönünden, Dolaysız Vergiler Genel Müdürünü, ifade eder.

j) «Uluslararası trafik» terimi, bir Âkit Devletin bir teşebbüsü tarafından gemi, uçak veya kara nakil vasıtası ile yapılan taşımacılığı ifade eder. Şu kadar ki, yalnızca diğer Âkit Devletin sınırları içinde gerçekleştirilen gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliği bu kapsama dahil değildir.

2. Bir Âkit Devletin bu Anlaşmayı uygulaması bakımından, metin aksini öngörmedikçe, Anlaşmada tanımlanmamış her terim, bu Anlaşmaya konu teşkil eden vergilerin yer aldığı Devletin mevzuatında öngörülen anlamı taşır.

MADDE 4

Mukim

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, «bir Âkit Devletin mukimi» terimi, o Devletin mevzuatı gereğince yerleşme, ikametgâh, kanunî merkez, iş merkezi veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefiyeti altına giren kişi anlamına gelir.

2. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla bir gerçek kişi her iki Âkit Devlette de mukim olduğunda, bu kişinin statüsü aşağıdaki kurallara göre belirlenecektir :

a) Bu kişi, daimî olarak kalabileceği bir meskenin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Eğer bu kişinin her iki Devlette de daimî olarak kalabileceği bir meskeni varsa, bu kişi kişisel ve ekonomik ilişkilerinin daha yakın olduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. (Hayatî menfaatlerin merkezi);

b) Eğer kişinin hayatî menfaatlerinin merkezinin yer aldığı Devlet saptanamazsa veya kişinin her iki Devlette de daimî olarak kalabileceği bir meskeni yoksa, bu kişi kalmayı âdet edindiği evin bulunduğu Âkit Devletin mukimi kabul edilecektir.

c) Eğer kişinin her iki Âkit Devlette de kalmayı âdet edindiği bir ev varsa veya her iki Devlette de böyle bir ev söz konusu değilse, bu kişi vatandaşı bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir;

d) Eğer kişi her iki Devletin de vatandaşıysa veya aksine her iki Devletin de vatandaşı değilse, Âkit Devletlerin yetkili makamları sorunu karşılıklı anlaşmayla çözeceklerdir.

3. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla gerçek kişi dışındaki bir kişi her iki Âkit Devletin de mukimi olduğunda, bu kişi fiilî iş merkezinin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Bununla beraber, bu kişi bir Âkit Devlette iş merkezine, diğer Âkit Devlette kanunî merkeze sahip olduğunda, kişinin bu Anlaşmanın amaçları bakımından hangi Devlette mukim olduğu hususunu, Âkit Devletlerin yetkili makamları karşılıklı anlaşmayla tespit edeceklerdir.

MADDE 5

İşyeri

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından «işyeri» terimi, bir teşebbüsün işinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir.

2. «İşyeri» terimi özellikle şunları kapsamına alır :

- a) Yönetim yeri;
- b) Şube;
- c) Büro;
- d) Fabrika;
- e) Atölye;

f) Maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer herhangi bir yer.

3. «İşyeri» terimi bunun yanı sıra altı ayı aşan bir süre devam eden bir inşaat şantiyesini, yapım, montaj veya kurma projesini ve bunlarla bağlantılı gözetim faaliyetlerini de kapsamına alır.

4. Bu maddenin daha önceki hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, «işyeri» teriminin aşağıdaki hususları kapsamadığı kabul edilecektir.

a) Teşebbüs olanaklarının, yalnızca teşebbüse ait malların veya ticarî eşyanın depolanması, teşhiri veya teslimi amacıyla kullanılması;

b) Teşebbüse ait mal ve ticarî eşya stoklarının yalnızca depolama, teşhir veya teslim amacıyla elde tutulması;

c) Teşebbüse ait mal ve ticarî eşya stoklarının yalnızca bir başka teşebbüse işletilmesi amacıyla elde tutulması;

d) İşe ilişkin sabit bir yerin yalnızca teşebbüse mal veya ticarî eşya satın alma veya bilgi toplama amacıyla elde tutulması;

e) İşe ilişkin sabit bir yerin teşebbüs için yalnızca hazırlayıcı veya yardımcı karakter taşıyan diğer herhangi bir işin yapılması amacıyla elde tutulması;

f) İşe ilişkin sabit bir yerin yalnızca, (a) ile (e) bentleri arasında bahsedilen faaliyetlerin bir veya birkaçını bir arada icra etmek için elde tutulması; ancak bu faaliyetlerin bir arada icra edilmesi sonucunda kendini gösteren toplu faaliyetin hazırlayıcı veya yardımcı karakterde olması şarttır.

5. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleriyle bağlı kalınmaksızın - 6 ncı fıkra hükmünün uygulanacağı bağımsız nitelikteki acente dışında - bir kişi, bir Âkit Devlette diğer Âkit Devletin bir teşebbüsü namına hareket ederse, aşağıdaki şartlarla bu teşebbüs, ilk bahsedilen Âkit Devlette bu kişinin gerçekleştirdiği her türlü faaliyet dolayısıyla bir işyerine sahip kabul edilecektir.

a) Eğer bu kişi, işe ilişkin sabit bir yerden yürütülebilecek 4 üncü fıkrada belirtilen türden faaliyetlerle sınırlı olmamak üzere, o Devlette teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini mutaden kullanırsa işyerinin varlığı kabul edilecektir. Ancak anılan fıkra hükmü çerçevesinde işe ilişkin sabit bir yerden yürütülen faaliyetler, bu yeri bir işyeri haline getirmeyecektir veya

b) Eğer bu kişi, böyle bir yetkisi olmamasına rağmen, teşebbüs adına düzenli olarak sevk ettiği mallardan veya ticarî eşyadan ilk bahsedilen Devlette mutaden mal veya ticarî eşya stoku bulundurursa, işyerinin varlığı kabul edilecektir.

6. Bir Âkit Devletin bir teşebbüsü diğer Âkit Devlette işlerini yalnızca, kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir sınırsız, bir genel komisyon acentesi veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acente vasıtasıyla yürüttüğü için bu diğer Devlette bir işyerine sahip kabul olunmayacaktır.

7. Bir Âkit Devletin mukimi olan bir şirket, diğer Âkit Devletin mukimi olan veya diğer Âkit Devlette ticarî faaliyette bulunan bir şirketi (bir işyeri vasıtasıyla veya diğer bir şekilde) kontrol eder, ya da onun tarafından kontrol edilirse bu şirketlerden herhangi biri diğeri için bir işyeri oluşturmayacaktır.

BÖLÜM III - GELİRİN VERGİLENMESİ

MADDE 6

Gayrimenkul Varlıklardan Elde Edilen Gelir

1. Bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette bulunan gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir (tarım ve ormancılıktan elde edilen gelir dahil), bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. «Gayrimenkul varlık» terimi, bahse konu varlığın yer aldığı Âkit Devletin mevzuatına göre tanımlanacaktır. Terim her halükârda gayrimenkul varlığa müteferri varlıkları, tarım ve ormancılıkta kullanılan araçları ve hayvanları, özel hukuk hükümlerinin uygulanacağı gayrimenkul mülkiyetine ilişkin hakları, gayrimenkul intifa haklarını ve maden ocaklarının, kaynakların ve diğer doğal kaynakların işletme hakkından veya işletilmesinden doğan sabit, ya da değişken ödemeler üstündeki hakları kapsayacaktır; gemiler, vapurlar ve uçaklar gayrimenkul varlık sayılmayacaktır.

3. 1 inci fıkra hükümleri, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelire uygulanacaktır.

4. 1 inci ve 3 üncü fıkra hükümleri aynı zamanda, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire de uygulanacaktır.

MADDE 7

Ticarî Kazançlar

1. Bir Âkit Devlet teşebbüsüne ait kazanç, söz konusu teşebbüs diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunmadıkça, yalnız ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir. Eğer teşebbüs yukarıda bahsedilen şekilde ticarî faaliyette bulunursa, kazanç bu diğer Devlette, işyerinde atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere, vergilendirilebilir.

2. 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsü diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunduğu anda, bu işyerine her iki Âkit Devlette de, aynı veya benzer koşullar altında, aynı veya benzer faaliyet-

lerde bulunan, tamamen ayrı ve bağımsız bir teşebbüsten ne miktarda bir ticarî kazanç elde etmesi beklenenecekse aynı miktarda bir kazanç atfedilecektir

3. İşyerinin kazancı belirlenirken, işyerinin bulunduğu Devlette veya başka herhangi bir yerde yapılan ve yönetim ve genel idare giderlerini de kapsamına alan, işyerinin amaçlarına uygun düşen giderlerin indirilmesine müsaade edilecektir. Bununla beraber, işyeri tarafından teşebbüsün ana merkezine veya diğer herhangi bir bürosuna patentlerin veya diğer hakların kullanımı karşılığında gayrimaddî hak bedeli, ücret veya diğer benzeri ödemelerin yapılması; verilen hizmet veya yönetim karşılığında komisyon ödenmesi; bankacılık teşebbüsleri hariç olmak üzere, işyerine ödünç olarak verilen paralar karşılığında faiz ödenmesi halinde, söz konusu meblağın gider olarak indirilmesine (gerçekten yapılan giderlerin geri ödenmesi hariç) müsaade edilmeyecektir.

4. İşyeri tarafından teşebbüs adına yalnızca mal ve ticarî eşya alınması dolayısıyla bu işyerine hiçbir kazanç atfedilmeyecektir.

5. Bundan önceki fıkraların amaçları bakımından, bu işyerine atfedilen kazanç, aksine makul ve geçerli bir neden olmadıkça, her yıl aynı yöntemle tespit edilecektir.

6. Türkiye'deki mukim olan bir şirketin veya Türkiye'de fiilî iş merkezine sahip olan bir derneğin Belçika'da yer alan işyerine atfedilebilen kazançlar, Belçika'da, Belçika vergi mevzuatına göre vergilendirilebilir. Bununla beraber vergi oranı, Belçika'da mukim olan bir şirketin kazancına uygulanan en yüksek oranı aşmayacaktır.

7. Kazanç, bu Anlaşmanın başka maddelerinde düzenlenen gelir unsurlarını da kapsamına aldığıında, o maddelerin hükümleri bu madde hükümlerinden etkilenmeyecektir.

MADDE 8

Gemicilik, Hava ve Kara Taşımacılığı

1. Bir Âkit Devlet teşebbüsünün uluslararası trafikte gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliğinden elde ettiği kazanç, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. Bu maddenin amaçları bakımından, gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarının uluslararası trafikte işletilmesinden elde edilen kazançlar, aşağıdaki kazançları da kapsamına alacaktır :

a) Gemi, uçak ve kara nakil vasıtalarının personel ve ekipmanıyla birlikte kiralanmasından veya yalnızca taşıt aracı olarak kiralanmasından elde edilen kazançlar;

b) Uluslararası trafikte kullanılan konteynerlerin (çekici, mavna ve konteyner taşımacılığı ile ilgili ekipmanlar dahil) kullanımından, bakımından ve kiralanmasından elde edilen kazançlar.

Ancak bunun için, söz konusu kazançların, 1 inci fıkrada belirtilen kazançların yanısıra, arızî olarak elde edilmiş olması gerekir.

3. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri aynı zamanda bir ortaklığa, bir bağlı işletmeye veya uluslararası işletilen bir acenteye iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlara da uygulanacaktır.

MADDE 9

Bağımlı Teşebbüsler

1. a) Bir Âkit Devlet teşebbüsü doğrudan veya dolaylı olarak diğer Âkit Devlet teşebbüsünün yönetimi kontrol veya sermayesine katıldığında veya

b) Aynı kişiler doğrudan veya dolaylı olarak bir Âkit Devlet teşebbüsünün ve diğer Âkit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında,

Ve her iki halde de, iki teşebbüsün ticarî ve malî ilişkilerinde oluşan veya empoze edilen koşullar, bağımsız teşebbüsler arasında oluşması gereken koşullardan farklılaşmış olduğunda, olması gereken; fakat bu koşullar dolayısıyla kendini göstermeyen kazanç, o teşebbüsün kazancına eklenip vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devlet, kendi teşebbüslerinden birinin kazancına, diğer Âkit Devletin bir teşebbüsünün, bu diğer Devlette zaten vergilendirilmiş olan kazancını da ilave edip vergilendirmiş olabilir. Aynı zamanda, ilk bahsedilen Devlet teşebbüsünün kazancına ilave edilen bu kazanç, eğer her iki teşebbüs arasında oluşan koşullar, bağımsız teşebbüsler arasında geçerli olan koşullar olsaydı, zaten bu teşebbüs tarafından elde edilecek bir kazanç durumunda olabilir. Böyle bir durum kendini gösterdiğinde, eğer diğer Devlet bu düzenlemenin uygun ve haklı olduğu kanaatine varırsa, söz konusu kazanç üzerinden alınan verginin miktarında karşı düzeltmeyi yapmak durumundadır. Bu düzeltme yapılırken, bu Anlaşmanın diğer hükümleri göz önünde tutulacak ve gerektiğinde Âkit Devletlerin yetkili makamları birbirine danışacaktır.

MADDE 10

Temettüiler

1. Bir Âkit Devletin mukimi olan bir şirket tarafından diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen temettüiler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber söz konusu temettüiler, temettüyü ödeyen şirketin mukimi olduğu Âkit Devletçe de kendi mevzuatına göre vergilendirilebilir; ancak temettünün gerçek lehçarı, diğer Âkit Devletin bir mukimi ise bu şekilde alınacak vergi aşağıdaki oranları aşmayacaktır :

a) Temettü elde eden, temettü ödeyen şirketin sermayesinin doğrudan doğruya en az yüzde 10'unu elinde tutan bir şirket ise (ortaklıklar hariç) gayri safi temettü tutarının yüzde 15'i;

b) Tüm diğer durumlarda gayri safi temettü tutarının yüzde 20'si.

3. Bu maddede kullanılan «temettü» terimi, hisse senetlerinden, intifa senetlerinden veya intifa haklarından, kurucu hisse senetlerinden veya alacak niteliğinde olmayıp kazançta katılmayı sağlayan diğer haklardan elde edilen gelirleri, bunun yanı sıra dağıtım yapan şirketin mukimi olduğu Devletin mevzuatına göre, vergileme yönünden hisse senetlerinden elde edilen gelirle aynı muameleyi gören gelirleri kapsar. Bu terim, aynı zamanda, Türkiye yönünden, yatırım fonundan elde edilen gelirleri ve Belçika yönünden, sermayesi hisseye bölünmüş şirket statüsünde bulunmayan Belçika mukimi bir şirketin ortaklarının, sermaye gelir olarak vergilendirilebilen yatırım gelirlerinde -faiz şeklinde ödeme dahi- ifade eder.

4. Bir Âkit Devlet mukimi olan gerçek temettü lehdarı, temettüyü ödeyen şirketin mukim olarak bulunduğu diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunursa veya bir Türkiye mukimi, Belçika'da yer alan bu sabit yeri kullanarak Belçika'da serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve söz konusu temettü elde edilmiş olayı ile bu işyerinin ya da sabit yerin arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümlerini uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda, olayına göre, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

5. Bir Âkit Devlet şirketi diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunduğu anda, bu işyerinin bulunduğu Devlette 7 nci maddeye göre vergilendirildikten sonra, kalan kısım üzerinden 2 nci fıkranın a) bendi gereğince de vergilendirilebilir.

6. 5 inci fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukimi olan bir şirket diğer Âkit Devletten kazanç veya gelir elde ettiğinde, bu diğer Devlet, bu şirket tarafından ödenen temettüler üzerinden herhangi bir vergi alamaz. Bunun istisnasını söz konusu temettülerin bu diğer Devletin mukimlerinden birine ödenmesi veya temettü elde edilmiş olayı ile bu diğer Devlette bulunan bir işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunması oluşturur. Aynı şekilde bu diğer Devlet, bu şirketin dağıtılmamış kazançları üzerinden de bir dağıtılmayan kazanç vergisi alamaz. Dağıtılan temettülerin veya dağıtılmamış kazancın tamamen veya kısmen bu diğer Devlette elde edilen kazançdan oluşması durumu değiştirmez.

MADDE 11:

Faiz

1. Bir Âkit Devlette doğan ve diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen faiz, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, bu faiz elde edildiği Âkit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak faizin gerçek lehdarı diğer Âkit Devletin bir mukimi ise bu şekilde alınacak vergi, faizin gayri safi tutarının yüzde .15'ini aşmayacaktır.

3. 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devlette doğan faiz, diğer Âkit Devletin Hükümetine veya Merkez Bankasına ödeniyorsa, doğduğu Devlette vergiden istisna edilecektir.

4. Bu maddede kullanılan «faiz» terimi, ipotek garantisine bağlı olsun olmasın veya borçlunun kazancını paylaşma hakkını tanıyan tanımın, her nevi alacaklıdan doğan gelirleri ve özellikle hazine bonolarından, tahvillerden ve bonalardan elde edilen gelirleri ve gelirin elde edildiği Devletin vergi mevzuatına göre ikrazat geliri sayılan diğer bütün gelirleri kapsar. Bununla beraber, bu maddenin amaçları yönünden faiz terimi, 10 uncu maddenin 3 üncü fıkrasının ikinci cümlesinde temettü olarak kabul edilen geliri kapsamayacaktır.

5. Bir Âkit Devlet mukimi olan gerçek faiz lehdarı, faizin elde edildiği diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunsa veya bir Türkiye mukimi, Belçika'da bulunan bir sabit yeri kullanarak Belçika'da serbest meslek

faaliyetinde bulunursa ve söz konusu faizin ödendiği alacak ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci, 2 nci ve 3 üncü fıkra hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda, olayına göre, 7 nci madde veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

6. Bir Âkit Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahallî idaresi veya mukimi tarafından ödenen faizin, o Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, faiz ödeyen kişi mukim olsun ya da olmasın, bir Âkit Devlette faiz ödemeye neden olan borç-alacak ilişkisiyle bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve faiz bu işyerinden veya sabit yerden kaynaklandığında, söz konusu faizin işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7. Alacak karşılığında ödenen faizin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında varolan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, faizin doğduğu Âkit Devlette bu Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

MADDE 12

Gayrimaddî Hak Bedelleri

1. Bir Âkit Devletten doğan ve diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen gayrimaddî hak bedelleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, söz konusu gayrimaddî hak bedelleri elde edildikleri Âkit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak gayrimaddî hak bedelinin gerçek lehdarı diğer Âkit Devletin bir mukimi ise bu şekilde alınacak vergi, gayrimaddî hak bedelinin gayri safi tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır.

3. Bu maddede kullanılan «gayrimaddî hak bedelleri» terimi, sinema filmleri, radyo-televizyon yayınlarında kullanılan filmler ve bantlar dahil olmak üzere edebî, artistik, bilimsel her nevi telif hakkının veya her nevi patentin, alameti farikanın, desen veya modelin, planın, gizli formül veya üretim yönteminin veya sınai, ticarî, bilimsel tecrübeye dayalı bilgi birikiminin kullanma imtiyazı, kullanma hakkı veya satışı ile 8 inci maddenin 2 nci fıkrasında bahsedilen teçhizatın dışında kalan sınai, ticarî, bilimsel teçhizatın kullanma imtiyazı veya kullanma hakkı karşılığında ödenen her türlü bedelleri kapsar.

4. Bir Âkit Devlet mukimi olan gayrimaddî hak bedelinin gerçek lehdarı bu bedelin elde edildiği diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunursa veya bir Türkiye mukimi, Belçika'da bulunan bir sabit yeri kullanarak Belçika'da serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve söz konusu bedelin ödendiği hak veya varlık ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, bu maddenin 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda, olayına göre 7 nci madde veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

5. Bir Âkit Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahallî idaresi veya mukimi tarafından ödenen gayrimaddî hak bedelinin, o Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, gayrimaddî hak bedelini ödeyen kişi mukim olsun ya da

olmasın, bir Âkit Devlette gayrimaddî hak bedelini ödeme yükümlülüğü ile bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve bu gayrimaddî hak bedeli bu işyerinden veya sabit yerden kaynaklandığında, söz konusu gayrimaddî hak bedelinin işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

6. Kullanım, hak veya bilgi karşılığında ödenen gayrimaddî hak bedelinin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında varolan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve gerçek lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümlerini en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, gayrimaddî hak bedelinin doğduğu Âkit Devlette bu Devletin mevzuatına göre vergilendirilebilecektir.

MADDE 13

Sermaye Değer Artış Kazançları

1. Bir Âkit Devlet mukimince, diğer Âkit Devlette yer alan ve 6 ncı maddede tanımlanan bir gayrimenkul varlığın elden çıkarılmasından elde edilen kazanç, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyerinin ticarî varlığına dahil menkul varlıkların veya bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullandığı bir sabit yere ait menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç, bu işyerinin (yalnız veya tüm teşebbüsle birlikte) veya sabit yerin elden çıkarılmasından doğan kazanç da dahil olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. Bir Âkit Devlet teşebbüsünce uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak ve kara nakil vasıtalarının veya sözkonusu gemi, uçak ve kara nakil vasıtalarının işletilmesiyle ilgili menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

4. 1 inci, 2 nci ve 3 üncü fıkralarda değinilenler dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar yalnızca, elden çıkarılan mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilebilecektir.

5. 4 üncü fıkra hükümlerini, bir Âkit Devletin kendi mevzuatına göre, diğer Âkit Devletin bir mukiminin ilk bahsedilen Devlette mukim bir şirketin ihraç ettiği hisse senetlerini veya tahvilleri (o Devletin bir menkul kıymetler borsasına kaydedilmiş hisse senetleri ve tahvilleri hariç) ilk bahsedilen Devletin bir mukimine devretmesi dolayısıyla elde ettiği kazançlar üzerinden vergi alma hakkını etkilemeyecektir. Ancak bunun için, sözkonusu hisse senetlerinin veya bonoların iktisabı ile elden çıkarılması arasındaki sürenin bir yılı geçmemesi gerekir.

MADDE 14

Serbest Meslek Faaliyetleri

1. Bir Âkit Devlet mukiminin serbest meslek faaliyetleri veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetler dolayısıyla elde ettiği gelir, yalnız bu Devlette vergilendirilebilecektir. Bununla beraber, eğer bu faaliyetler diğer Devlette icra edilirse ve

(a) Bu mukim bu diğer Devlette bu faaliyetleri icra etmek için sürekli kullanabileceği bir sabit yere sahip ise veya

(b) Kişi bu diğer Devlette sözkonusu faaliyetleri icra etmek amacıyla, herhangi bir kesintisiz 12 aylık dönemde, bir veya birkaç seferde toplam 183 gün veya daha fazla kalırsa,

Sözkonusu gelir, aynı zamanda diğer Âkit Devlette de vergilendirilebilir.

Böyle bir durumda olayına göre, ya yalnızca sözkonusu sabit yere atfedilebilen gelir ya da yalnızca bu diğer Devlette bulunulan süre içinde icra edilen faaliyetlerden elde edilen gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devlet teşebbüsünün serbest meslek faaliyetleri veya benzer nitelikteki diğer faaliyetler dolayısıyla elde ettiği gelir, yalnız bu Devlette vergilendirilebilecektir. Bununla beraber, eğer bu faaliyetler diğer Devlette icra edilirse ve

(a) Teşebbüs, bu faaliyetleri icra etmek üzere bu diğer Devlette bir işyerine sahip olursa veya

(b) Faaliyetlerin icra edildiği süre veya süreler, herhangi bir kesintisiz 12 aylık dönemde toplam 183 günü aşarsa,

Sözkonusu gelir, aynı zamanda bu diğer Âkit Devlette de vergilendirilebilir.

Böyle bir durumda olayına göre, ya yalnızca sözkonusu işyerine atfedilebilen gelir ya da yalnızca bu diğer Devlette icra edilen faaliyetlere atfedilebilen gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir. Her iki durumda da bu teşebbüs, sözkonusu gelir dolayısıyla bu diğer Âkit Devlette 7 nci madde hükümlerine göre vergilendirilmeyi, yani sözkonusu gelir bu diğer Devlette bulunan bir işyerine atfedilebilirmiş gibi vergilendirmeyi tercih edebilir. Bu tercih bu diğer Devletin sözkonusu gelir üzerinden tevkifat suretiyle vergi alma hakkını etkilemeyecektir.

3. «Serbest meslek faaliyetleri» terimi, özellikle bağımsız olarak yürütülen bilimsel edebî, artistik, eğitici ve öğretici faaliyetleri, bunun yanısıra, doktorların, avukatların, mühendislerin, mimarların, dişçilerin, muhasebecilerin bağımsız faaliyetlerini ve özel meslekî bilgi ve maharet gerektiren diğer faaliyetleri kapsamına alır.

MADDE 15

Bağumlu Faaliyetler

1. 16, 18, 19, 20 ve 21 inci madde hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukiminin bir hizmet âkdi dolayısıyla elde ettiği ücret, maaş ve diğer benzeri menfaatler, bu hizmet diğer Âkit Devlette ifa edilmedikçe, yalnız ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir. Eğer hizmet diğer Devlette ifa edilirse, buradan elde edilen gelir diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette ifa ettiği hizmet dolayısıyla elde ettiği gelir, eğer:

a) Bu mukim bu diğer Devlette bir takvim yılı içinde bir veya bir kaç seferde toplam 183 günü aşmamak üzere kalırsa ve

b) Ödeme, bu diğer Âkit Devletin mukimi olmayan bir işveren tarafından veya böyle bir işveren adına yapılırsa ve

c) Ödeme, işverenin diğer Devlette sahip olduğu bir işyerinden veya sabit yerden yapılmazsa,

yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir.

3. Bu maddenin bundan önceki hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devletin bir teşebbüsünce uluslararası trafikde işletilen bir gemi, uçak veya kara nakit vasıtasında ifa edilen bir hizmet dolayısıyla elde edilen gelir, bu Devlette vergilendirilebilir.

MADDE 16

Müdürlere Yapılan Ödemeler

1. Bir Âkit Devlet mukiminin, diğer Âkit Devlet mukimi olan ve sermayesi hisselere bölünmüş bulunan bir şirketin yönetim kurulunun veya benzeri bir organının üyesi olması dolayısıyla eline geçen ücret ve diğer benzeri ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir. Bu fıkra hükümleri, aynı zamanda, bu şirketin mukim olduğu Âkit Devletin mevzuatına göre, bundan önceki cümlede bahsedilen kişinin ifa ettiği görevlerle benzer yapıda olduğu kabul edilen görevlerin ifasından kaynaklanan ödemelere de uygulanacaktır.

2. 11 inci fıkra hükümlerinin uygulanacağı bir kişinin, bu şirkette ifa ettiği yönetime ilişkin veya teknik yapıdaki gündelik görevlerden elde ettiği ücretler, 15 inci madde hükümlerine göre vergilendirilebilir.

MADDE 17

Artist ve Sporcular

1. 14 üncü maddenin 11 inci fıkrası ve 15 inci madde hükümleriyle bağlı kalmaksızın, bir Âkit Devlet mukimi olan ve tiyatro, sinema, radyo, televizyon artistliği yapan veya müzisyen olarak çalışan bir sanatçının ve bunun yanı sıra bir sporcunun diğer Âkit Devlette icra ettiği bu nitelikteki şahsî faaliyetler dolayısıyla elde ettiği gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir sanatçının ya da sporcunun icra ettiği bu nitelikleri faaliyetlerden doğan gelir, sanatçının veya sporcunun kendisine değil de bir başkasına yönelirse, bu gelir 7, 14 ve 15 inci madde hükümleriyle bağlı kalmaksızın, sanatçı ya da sporcunun faaliyetlerinin icra edildiği Âkit Devlette vergilendirilebilir.

3. Sanatçı veya sporcuların bir Âkit Devlete yaptıkları ziyaret, diğer Âkit Devletin kendisinin, bir politik alt bölümünün veya bir mahalli idaresinin kamusal fonlarından önemli ölçüde destekleniyorsa, bu faaliyetlerden elde edilen gelire, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Böyle bir durumda bu gelir, yalnızca bu diğer Âkit Devlette vergilendirilebilecektir.

MADDE 18

Emekli Maaşları

1. 19 uncu maddenin 11 inci fıkrâ hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukimine geçmiş çalışmalarının karşılığında ödenen emekli maaşlarıyla sağlanan diğer benzeri menfaatler ve düzenli ödemeler, yalnızca, bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. Bir Âkit Devletin sosyal güvenlik mevzuatına göre veya bu Devletin sosyal refah amacıyla oluşturduğu bir kamu programı altında, düzenli veya düzensiz olarak ödenen emekli maaşlarıyla sağlanan diğer menfaatler, bu Devlette vergilendirilebilir. Bununla beraber, menfaattar gerçek kişinin, mukim olduğu Âkit Devletin vatandaşı olması durumunda, sözkonusu emekli maaşlarıyla diğer menfaatler, yalnızca mukim olunan Devlette vergilendirilebilecektir.

3. «Düzenli ödeme» terimi, para veya parayla ölçülebilir bir menfaat karşılığında tam ve yeterli ödemede bulunma taahhüdünü muntazammın, ömür boyu veya belirli ya da belirlenebilir bir süre, belirli zamanlarda, düzenli olarak ödenen belirli bir meblağ ifade eder.

MADDE 19

Kamu Görevleri

1. Bir Âkit Devletin kendisine, politik alt bölümüne veya mahallî idaresine bir kamu görevi dolayısıyla bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında, bu Devlet, alt bölüm veya idare tarafından veya bunlarca oluşturulan fonlardan sağlanan menfaatler, emekli maaşları da dahil, bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. Bir Âkit Devletin kendisi, politik alt bölümü veya mahallî idaresi tarafından yürütülen ticarî faaliyetlerle bağlantılı hizmetler karşılığında sağlanan menfaatlere ve emekli maaşlarına 15, 16 ve 18 inci maddelerin hükümleri uygulanacaktır.

MADDE 20

Profesörler

Bir Âkit Devlet mukimi olup, diğer Âkit Devlette, bir üniversite veya resmen tanınmış diğer bir eğitim kuruluşunda iki yılı aşmayan bir süre öğretim veya bilimsel araştırma yapmak amacıyla geçici olarak bulunan profesörlere ve diğer öğretmenlere ödenen bütün paralar, yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir. Ancak bunun için, söz konusu paraların bu diğer Devlet dışındaki kaynaklardan elde edilmesi zorunludur.

MADDE 21

Öğrenciler

Bir Âkit Devleti ziyaret etmeden hemen önce diğer Âkit Devletin mukimi olan ve ilk bahsedilen Devlette, stajyer statüsünde veya bir üniversite, kolej, veya okul öğrencisi statüsünde geçici bir zaman için bulunan bir gerçek kişinin, aşağıda belirtilen gelirleri, ilk bahsedilen Devlette vergiden istisna edilecektir.

a) Diğer Âkit Devletten bu kişiye, geçim, öğrenim veya mesleki eğitim için gönderilen paralar ve,

b) Bu kişinin öğrenimi veya mesleki eğitimi ile ilgili uygulama alışkanlıkları kazanmak üzere, ilk bahsedilen devlette, bir takvim yılında toplam 183 günü geçmeyen bir süre veya sürelerde ifa ettiği şahsî hizmetlerden kaynaklanan ve bu kişinin geçimi, öğrenimi veya mesleki eğitimi için yeterli miktarda olan ücretler.

MADDE 22

Diğer Gelirler

1. Bir Âkit Devlet mukiminin, nerede doğarsa doğsun, bu Anlaşmanın daha önceki maddelerinde ele alınmayan gelir unsurları, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. 6 ncı maddenin 2 nci fıkrasında tanımlanan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelir hariç olmak üzere, bir Âkit Devlet mukimi olan ve diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette veya bir sabit yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunan bir kişinin, söz konusu işyeri ya da sabit yer ile etkin bir şekilde bağlantılı bir hak veya varlıktan bir gelir elde etmesi halinde, bu gelire 1 inci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda olayına göre, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

BÖLÜM IV - ÇİFTE VERGİLENDİRMENİN ÖNLENMESİ

MADDE 23

Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi

1. Belçika'da çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde önlenecektir.

a) Bir Belçika mukimi, bu Anlaşma hükümlerine göre Türkiye'de vergilendirilebilen; ancak aşağıda (b) ve (c) bentlerinde ele alınmayan ve 10 uncu maddenin 2 nci fıkrası, 11 inci maddenin 2 ve 7 nci fıkraları ile 12 nci maddenin 2 ve 6 ncı fıkralarında belirtilenlerin dışında kalan gelir elde ettiğinde, Belçika söz konusu geliri vergiden istisna edecektir. Ancak Belçika, bu mukimin geriye kalan gelirine ilişkin vergi miktarını hesaparken, istisna gelir sanki vergiden istisna edilmemiş gibi bir vergi oranı uygulayabilir.

b) Bir Belçika mukiminin, Belçika vergisi yönünden, toplamaya tabi tuttuğu gelir içinde, 10 uncu maddenin 2 nci fıkrasına göre vergilendirilen; ancak aşağıdaki (c) bendi kapsamına girmediğinden, Belçika vergisinden müstesna olmayan temettüleri; 11 inci maddenin 2 nci veya 7 nci fıkralarına göre vergilendirilen faizler veya 12 nci maddenin 2 nci veya 6 ncı fıkralarına göre vergilendirilen gayrimaddî hak bedelleri yer almış olabilir. Böyle bir durumda, söz konusu gelir unsurlarına ilişkin Belçika vergisinden, Belçika mevzuatının yabancı vergilere ilişkin hükümlerinde öngörülen şartlar ve oranlar altında, sabit bir oranda yabancı verginin mahsubuna müsaade edilecektir.

Belçika kendi mevzuat hükümlerine bakmaksızın, bu Anlaşmanın hüküm ifade etmeye başladığı yıldan itibaren on yıl süreyle, bu bente öngörülen mahsup imkânını, Türkiye mevzuatı ve bu Anlaşmaya göre temettü, faiz ve gayrimaddî hak bedelleri üzerinden alınması gereken; fakat Türkiye'nin ekonomik kalkınmasını teşvik etmek

üzere getirilen özel hükümler çerçevesinde kaldırılan veya oranı düşürülen vergiler için de tanıyacaktır. Bununla beraber bu hükmün kapsamı, Türkiye tarafından tek taraflı olarak, bütün dar mükelleflere tanınan vergi muafiyet ve indirimlerini içine alacak şekilde genişletilmeyecektir.

c) Belçika'da mukim olan bir şirket, Türkiye'de mukim ve sermayesi hisseler bölünmüş bir şirketin hisse senetlerine sahip olduğunda, Türkiye'de mukim şirket tarafından bu şirkete ödenen ve 10 uncu maddenin 2 nci fıkrasına göre Türkiye'de vergilendirilebilen temettüler, Belçika'da kurumlar vergisinden istisna edilecektir. Ancak bunun için, bu iki şirketin Belçika'da mukim olması halinde de bu istisnanın tanıyıyor olması şarttır.

d) Belçika mevzuatı uyarınca Belçika'da mukim bir teşebbüsün Türkiye'de bulunan bir işyerinden kaynaklanan zararının, bu teşebbüsün Belçika'da vergiye tabi kazancından fiilen indirilmesi halinde ve aynı zamanda sözkonusu zararın Türkiye'de işyeri kazancından geçmiş yıl zararı olarak indirilip, bu kazancın vergi dışı tutulması durumunda, Belçika'da, sözkonusu işyerine, diğer vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak atfedilebilen kazanç için, (a) bendinde öngörülen vergi istisnası uygulanmayacaktır.

2. Türkiye'de çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde önlenecektir :

a) Bir Türkiye mukimi, (b) ve (c) bentlerinde belirtilen gelirler hariç olmak üzere, bu Anlaşma hükümlerine göre Belçika'da vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, Türkiye bu geliri vergiden istisna edecektir. Ancak Türkiye, bu kişinin geriye kalan gelirine ilişkin vergiyi hesaplarırken, istisna gelir sanki vergiden istisna edilmemiş gibi bir vergi oranı uygulayabilir.

b) Bu Anlaşma hükümlerine göre Belçika'da ödenen vergi, yabancı vergilerin mahsubuna ilişkin Türk vergi mevzuatı hükümleri uyarınca, aşağıda sayılan gelirler üzerinden Türkiye'de ödenen vergiden mahsup edilecektir :

i) (c) bendinde kavranmayan temettüler;

ii) Faizler;

iii) Gayrimaddi hak bedelleri;

iv) 13 üncü maddenin 5 inci fıkrası gereğince Belçika'da vergilendirilebilen, varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar.

Bununla beraber, bu mahsup, Belçika'da vergilendirilebilen gelir için, mahsupdan önce Türkiye'de hesaplanan vergi miktarını aşmayacaktır.

c) Türkiye'de mukim olan bir şirket, Belçika'da mukim ve sermayesi hisseler bölünmüş bir şirketin hisse senetlerine sahip olduğunda, Belçika'da mukim şirket tarafından bu şirkete ödenen ve 10 uncu maddesinin 2 nci fıkrasına göre Belçika'da vergilendirilebilen temettüler, Türkiye'de kurumlar vergisinden istisna edilecektir. Ancak bunun için, bu iki şirketin Türkiye'de mukim olması halinde de iştirak kazançlarının vergi dışı tutuluyor olması şarttır.

BÖLÜM V — ÖZEL HÜKÜMLER

MADDE 24

Ayrım Yapılmaması

1. Bir Âkit Devletin vatandaşları diğer Âkit Devlette o Devletin vatandaşlarının aynı koşullarda karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır. Bu hüküm, 1 inci madde hükümlerine bakılmaksızın, Âkit Devletlerden birinin veya ikisinin mukimi olmayan kişilere de uygulanacaktır.

2. 7 nci maddenin 6 ncı fıkrası ve 10 uncu maddenin 5 inci fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyeri, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten bir teşebbüsüne göre daha az lehe bir vergilemeyle karşı karşıya kalmayacaktır.

3. 9 uncu maddenin 1 inci fıkrası, 11 inci maddenin 7 nci fıkrası veya 12 nci maddenin 6 ncı fıkrası hükümlerinin uygulanacağı haller hariç olmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsünün vergi matrahı belirlenirken, bu teşebbüsün diğer Âkit Devletin bir mukimine yaptığı faiz, gayrimaddi hak bedeli şeklindeki ödemelerle diğer ödemeler, bu ödemeler sanki ilk bahsedilen Devletin bir mukimine yapılmış gibi aynı şekilde indirilebilecektir.

4. Bir Âkit Devletin, diğer Âkit Devletin bir veya bir kaç mukimi tarafından, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak, kısmen veya tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri, ilk bahsedilen Devlette, benzeri teşebbüslerin tabi oldukları veya olabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

5. Bu madde hükümleri, bir Âkit Devletin kendi mukimlerine şahsî ve ailevî durumları dolayısıyla uyguladığı şahsî indirim, muafiyet ve matrah indirimlerini diğer Âkit Devlet mukimlerine de uygulama zorunda olduğu yönünde anlaşılacaktır.

MADDE 25

Karşılıklı Anlaşma Usulü

1. Bir Âkit Devlet mukimi, Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin işlemelerinin kendisi için bu Anlaşma hükümlerine uygun düşmeyen sonuçlar yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, bu Devletlerin millî mevzularında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, durumu mukimi olduğu Âkit Devletin yetkili makamına arz edebilir. Bu kişinin durumu 24 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşerse, o zaman vatandaşı olduğu Âkit Devletin yetkili makamına başvurabilir. Söz konusu müracaat, Anlaşma hükümlerine aykırı düşen vergilemenin tebliğini takip eden üç yıl içinde yapılmalıdır.

2. Söz konusu yetkili makam, itirazı haklı bulmakla beraber kendisi tatminkâr bir çözüme ulaşmadığı takdirde, bu Anlaşmaya ters düşen bir vergilemeyi önlemek amacıyla, diğer Âkit Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya gayret sarf edecektir.

3. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulamasından kaynaklanan her türlü güçlüğü ve tereddüdü karşılıklı anlaşmayla çözmek için gayret göstereceklerdir.

4. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşma hükümlerinin uygulanması için gerekli olan idarî tedbirler üzerinde ve özellikle her bir Âkit Devlet mukiminin, diğer Devlette, bu Anlaşmanın sağladığı vergi istisna veya indirimlerinden yararlanabilmesi için ibraz etmek mecburiyetinde olduğu ispat edici belgeler üzerinde mutabakata varacaklardır.

5. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşmanın uygulanmasıyla ilgili olarak birbirleriyle doğrudan doğruya haberleşebilirler.

MADDE 26

Bilgi Değişimi

1. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşma hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri; bunun yanı sıra bu Anlaşmayla uyumsuzluk göstermediği sürece, bu Anlaşma kapsamına giren vergilerle ilgili iç mevzuat hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri değişime tabi tutacaklardır. Bilgi değişimi 1 inci madde ile sınırlı değildir. Bir Âkit Devlet tarafından alınan her türlü bilgi, o Devletin kendi iç mevzuatı çerçevesinde elde ettiği bilgiler gibi gizli tutulacak ve yalnızca bu Anlaşmada belirtilen vergilerin tahakkuk veya tahsilatına veya cebri icra ya da cezasına veya bu hususlardaki şikâyet ve itirazlara bakmakla görevli kişi veya makamlara (adlî makamlar ve idarî kuruluşlar dahil) verilebilecektir. Bu kişi veya makamlar söz konusu bilgileri yalnızca yukarıda belirtilen amaçlar doğrultusunda kullanacaklardır. Bu kişi veya makamlar söz konusu bilgileri mahkeme duruşmalarında veya adlî kararlar alınırken açıklayabilirler.

2. 1 inci fıkra hükümleri, hiçbir surette Âkit Devletlerden birini :

a) Kendinin veya diğer Âkit Devletin mevzuatına veya idarî alışkanlıklarına uymayacak idarî önlemler alma;

b) Kendinin veya diğer Âkit Devletin mevzuatı veya normal idarî işlemleri çerçevesinde elde edilemeyen bilgileri sunma;

c) Herhangi bir ticarî, sınıf, meslekî sırrı veya ticarî işlemi alenî hale getiren bilgileri veya aleniyeti kamu düzenine aykırı düşen bilgileri verme;

Yükümlülüğü altına sokacak şekilde yorumlanamaz.

3. Bir Âkit Devletin yetkili makamının talebi halinde, diğer Âkit Devletin yetkili makamı, müracaatta bulunan Devletin yetkili makam temsilcilerinin, kendisine müracaat edilen Devlette yürütülen bir vergi incelemesinin belirli bir kısmında gözlemci olarak bulunmalarına müsaade edebilir. Talep kabul edilirse, kendisine müracaat edilen Devletin yetkili makamı, müracaatçı Devletin yetkili makamına, vergi incelemesinin usul ve şartlarını bildirecektir. İncelemeyle ilgili bütün kararlar kendisine müracaat edilen Devletçe alınacaktır.

MADDE 27

Tahsilatta Yardımlaşma

1. Âkit Devletler, bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde bahsedilen vergiler ile bunlara ilave vergilerden ve bu vergilerin ek, faiz, gider ve ceza hukuku sınırlarına girmeyen para cezalarından kaynaklanan amme alacaklarına ilişkin olarak belge temininde ve bu alacakların tahsilinde birbirlerine yardım edeceklerdir.

2. Bir Âkit Devletin yetkili makamının talebi üzerine ,diğer Âkit Devletin yetkili makamı, kendi vergi alacağı ile ilgili belge temininde uygulanan mevzuat hükümlerine ve idarî işlemlere uymak suretiyle, talepte bulunana, 1 inci fıkrada belirtilen vergi alacakları ile ilgili olan ve ilk bahsedilen Devletten kaynaklanan belgeleri temin edecektir. Bu kapsama, mahkeme kararlarıyla ilgili olan belgeler de dahildir.

3. Bir Âkit Devletin yetkili makamının talebi üzerine, diğer Âkit Devletin yetkili makamı, kendi vergi alacaklarının tahsiline uygulanan mevzuat hükümlerine ve idarî işlemlere uymak suretiyle, 1 inci fıkrada belirtilen ve ilk bahsedilen Devlette vadesi gelmiş olup, bundan böyle dava konusu yapılamayacak olan vergi alacaklarını tahsil edecektir. Bu vergi talepleri, kendisine talepte bulunulan Devlette işleme konulacak; fakat bu Devletin kendi vergi alacaklarına göre hiçbir öncelik kazanmayacaktır. Kendisine talepte bulunulan Devlet, başvuruda bulunan Devletin mevzuatının ve idarî uygulamalarının müsaade etmediği hiçbir cebri icra tedbirini alma zorunluluğu altında tutulmayacaktır.

4. Bir vergi alacağının tahsiline ilişkin yardım talebine, başvuran Devlette cebri icraya izin veren belgenin bir resmî örneği eşlik edecek ve nihaf mümkün olduğu takdirde idarî kararın veya mahkeme kararının bir örneği de eklenecektir.

5. Bir Âkit Devletin yetkili makamının talebi üzerine, diğer Âkit Devletin yetkili makamı, bir vergi alacağının tahsilini teminat altına almak üzere, bu vergi alacağı henüz nihaf tahakkuka bağlanmamış veya dava safhasında olsa veya henüz cebri icraya izin veren belgeye bağlanmamış olsa bile, gerekli ihtiyat tedbirlerini alacaktır. Bu tedbirler için 3 üncü fıkra hükümleri aynen uygulanacaktır.

6. Bir Âkit Devletin yetkili makamına, bu maddeye istinaden sunulan bütün bilgilere de 26 ncı maddenin 1 inci fıkra hükümleri uygulanacaktır.

MADDE 28

Anlaşma Etki Alanının Sınırları

1. Bu Anlaşma hükümleri, Belçika'da mukim olan bir şirketin, kendi hisse senetlerini satın alması durumunda veya aktiflerini dağıtması durumunda Belçika mevzuatına göre tabi olduğu vergilendirmeyi engellemeyecektir.

2. Bu Anlaşmanın hiçbir hükmü, diploması ve konsolosluk memurlarının, devletler hukukunun genel kuralları ve özel anlaşma hükümleri uyarınca yararlandıkları malî ayrıcalıkları etkilemeyecektir.

3. Bu Anlaşmanın amaçları yönünden, bir Âkit Devletin diplomatik veya konsolosluk misyon üyesi olup, diğer Âkit Devlette veya bir üçüncü Devlette bulunan ve gönderen Devletin vatandaşı olan kişiler, eğer gönderen Devlet mukimlerinin gelir üzerinden ödenecek vergilerde tabi oldukları mükellefiyetlere orada aynen tabi tutulurlarsa ,bu durumda gönderen Devletin mukimi olarak kabul edileceklerdir.

Bu Anlaşma, bir Âkit Devlette bulunan ve her iki Âkit Devlette de gelir üzerinden alınan vergiler yönünden mukim muamelesi görmeyen, uluslararası kuruluşlara, bunların organ ve memurlarına ve bir üçüncü Devletin diplomasi ve konsolosluk memurlarına uygulanmayacaktır.

BÖLÜM VI - SON HÜKÜMLER

MADDE 29

Yürürlüğe Girme

1. Herbir Âkit Devlet, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için kendi mevzuatında öngörülen işlemlerin tamamlandığını diğer Âkit Devlete bildirecektir. Anlaşma, bu bildirimlerden sonuncusunun yapıldığı tarihten sonraki onbeşinci günde yürürlüğe girecektir.

2. Anlaşma hükümleri :

a) Türkiye’de, bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği yılı izleyen takvim yılının ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan her vergilendirme dönemine ilişkin vergiler için;

b) Belçika’da :

i) Gelir üzerinden kaynakta kesilen vergiler yönünden, bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği yılı takip eden takvim yılının ocak ayının birinci günü veya daha sonra ödenen veya borçlanılan miktarlar için;

ii) Gelir üzerinden alınan diğer vergiler yönünden, bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği yılı takip eden takvim yılının aralık ayının otuzbirinci günü veya daha sonra sona eren vergilendirme dönemlerine ilişkin vergilere,

Uygulanacaktır.

3. Bu maddenin 2 nci fıkrâ hükümlerine bakılmaksızın, 8 inci madde hükümleri, uluslararası trafikte uçakların işletilmesinden sağlanan kazançlar yönünden, 1987 yılı Ocak ayının birinci günü veya daha sonra elde edilen gelirler üzerinden alınacak vergilere uygulanacaktır.

MADDE 30
Yürürlükten Kalkma

1. Bu Anlaşma, bir Âkit Devlet tarafından feshedilinceye kadar yürürlükte kalacaktır. Her bir Âkit Devlet, bu Anlaşmayı, yürürlüğe girme tarihinden sonra gelen beşinci yılın bitiminden itibaren, en az altı ay önce diplomatik yollardan fesih ihbarnamesi vermek suretiyle, herhangi bir takvim yılının sonu itibariyle feshedebilir.

2. Böyle bir durumda, Anlaşma :

a) Türkiye'de, fesih ihbarnamesinin verildiği yılı izleyen takvim yılının ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan her vergilendirme dönemine ilişkin vergiler için;

b) Belçika'da :

i) Gelir üzerinden kaynakta kesilen vergiler yönünden, fesih ihbarnamesinin verildiği yılı takip eden takvim yılının ocak ayının birinci günü veya daha sonra ödenen veya borçlanılan miktarlar için;

ii) Gelir üzerinden alınan diğer vergiler yönünden, yukarıda bahsedilen yılın ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan vergilendirme dönemlerine ilişkin vergiler için,

Hüküm ifade etmeyecektir.

Bu hususları teyiden, tam yetkili temsilciler, bu Anlaşmayı imzaladılar.

İngilizce dilinde nüshalar halinde Ankara'da, 2 Haziran 1987 tarihinde düzenlenmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

BELÇİKA KRALLIĞI
ADINA

A. Kurtcebe ALPTEMOÇİN

Herman De CROO

PROTOKOL

Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı arasında gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleyen bir Anlaşma imzalayan Taraflar, aşağıdaki hükümlerin Anlaşmanın bir bölümünü oluşturduğu hususunda anlaşmışlardır.

1. 5 inci maddenin 5 inci ve 6 ncı fıkralarıyla ilgili olarak :

Bir bağımsız acentenin, namına mal veya ticarî eşya tesliminde bulunduğu teşebbüsün söz konusu mal veya ticarî eşyalarını yalnızca stokta bulundurması dolayısıyla bağımsızlık niteliğini kaybetmeyeceği anlaşılmaktadır. Bunun için, aynı işlemin mutaden bağımsız teşebbüsler arasında da gerçekleşmesi zorunludur.

2. 7 nci maddenin 1 inci fıkrasıyla ilgili olarak :

Bir işyerinden yapılan mal veya ticarî eşya satışının aynısı veya benzerinin gerçekleştirilmesinden veya diğer ticarî faaliyetlerin aynısı veya benzerinin yürütülmesinden elde edilen kazanç bu işyerine atfedilebilir. Ancak bunun için, bu işleme, işyerinin bulunduğu Akit Devlette vergiden kaçınmak için başvurulduğunun kanıtlanması gerekir.

3. 7 nci maddenin 5 inci fıkrasıyla ilgili olarak :

Âkit Devletlerin, diğer Akit Devlet teşebbüslerinin işyerine atfedilebilecek kazancı belirlerken, kendi iç mevzuat hükümlerini uygulamada serbest olduğu anlaşılmaktadır. Ancak bunun için, söz konusu hükümlerin, söz konusu işyerlerini, aynı faaliyetleri sürdüren ilk bahsedilen Devlet teşebbüsleri ile kıyaslandığında, ayrıma tabi tutmaması ve bu hükümlerin uygulanmasından doğan sonucun, 7 nci maddede öngörülen prensiplerle uygunluk göstermesi şarttır.

4. 10 uncu maddenin 2 nci fıkrasıyla ilgili olarak :

10 uncu maddenin 2 nci fıkrası hükümlerinden sapma olarak,

a) Türk mevzuatı hükümleri ve ilerideki değişiklikler gereğince, Belçika'da mukim bir şirket Türkiye'de mukim bir şirketten elde ettiği temettüler dolayısıyla gelir üzerinden alınan vergilere tabi tutulmadığı sürece, 10 uncu maddenin 2 nci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde öngörülen oranlar, Türkiye'de mukim bir şirketin Belçika'da mukim bir şirketten elde ettiği temettülerde yüzde 5'e indirilecektir.

b) Belçika mevzuatı hükümleri ve ilerideki değişiklikler gereğince, Belçika'da mukim bir şirket Türkiye'de mukim bir şirketten elde ettiği temettüler dolayısıyla kurumlar vergisine tabi tutulmadığı sürece, 10 uncu maddenin 2 nci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde öngörülen oranlar, aşağıdaki oranlara indirilecektir :

i) Türkiye'de mukim bir şirketin, Belçika'da mukim bir şirkete ödediği temettüler yönünden yüzde 10'a;

ii) Belçika'da mukim bir şirketin Türkiye'de mukim bir şirkete ödediği temettüler yönünden yüzde 5'e.

5. 10, 11 ve 12 nci maddeler ile ilgili olarak :

«Gerçek lehdar» teriminin, bir üçüncü ülke mukiminin Türkiye veya Belçika'dan elde ettiği temettü, faiz ve gayrimaddî hak bedellerinde bu Anlaşmadan yararlanmasını önleme yönünde yoruma tabi tutulacağı; ancak bu önlemenin Âkit Devletlerin mukimlerine doğru genişletilmeyeceği hususunda anlaşılmıştır.

6. 11 inci maddenin 4 üncü fıkrasıyla ilgili olarak :

Bir Âkit Devletin bir mukimi, diğer Âkit Devletin bir mukimine sınai, ticarî veya bilimsel bir malı, teçhizatı veya ticarî eşyayı sattığında ve sözkonusu satışa ait ödeme sözkonusu mal, teçhizat veya ticarî eşya teslimini takip eden belirli bir süre sonra yapıldığında, bu maddenin amaçları yönünden sözkonusu ödemenin hiç bir bölümü faiz olarak kabul edilmeyecektir. Böyle bir durumda, 5 inci ve 7 nci maddelerin hükümleri uygulanacaktır.

7. 12 nci maddenin 3 üncü fıkrasıyla ilgili olarak :

Bilimsel, jeolojik, teknik nitelikte çalışmalar ve araştırmalar dahil olmak üzere teknik hizmetler karşılığında veya ozalit çizimler dahil olmak üzere mühendislik mukaveleleri karşılığında ya da danışma, gözetim hizmetleri karşılığında yapılan ödemeler, sınai, ticarî, bilimsel tecrübeye dayalı bilgi birikimi için yapılan ödemeler olarak kabul edilmeyecektir.

8. 12 nci ve 13 üncü maddelerle ilgili olarak :

12 nci maddenin 3 üncü fıkrasında belirtilen bir varlığın devri dolayısıyla yapılan ödemelere, bu ödemenin, sözkonusu varlığın gerçekten de devredildiği için yapıldığı ispat edilmedikçe 12 nci madde hükümleri uygulanacaktır. Bu husus ispat edilirse 13 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

9. 25 inci maddenin 1 inci fıkrasıyla ilgili olarak :

Türkiye yönünden, bu Anlaşma hükümlerine aykırı düşen işlemin, ilk tebligatı takip eden bir yıl içinde yetkili makama bildirilmesinin zorunlu olduğu anlaşılmaktadır. Bununla beraber, bu süre sona erdiğinde, mükellef her halükarda durumu, ilgili vergilendirme dönemini takibeden takvim yılının Ocak ayının birinci gününden itibaren beş yıllık bir süre içinde Türkiye'deki yetkili makama sunabilecektir. İlgili vergilendirme dönemi, bu Anlaşma hükümlerine aykırı işleme konu teşkil eden gelinin elde edildiği yıldır.

Bu hususları teyiden tam yetkili temsilciler, bu Protokolü imzaladılar.

İngilizce dilinde nüshalar halinde Ankara'da, 2 Haziran 1987 tarihinde düzenlenmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

BELÇİKA KRALLIĞI
ADINA

A. Kurtcebe ALPTEMOÇİN

Herman DE CROO

